

A „Szív” szó előfordulása a Példabeszédek könyvében

Pld. 2.2.

Tanach (3820-léb) : להקשיב לחכמה אזנך תטה לבך לתבונה:

LXX: „ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοουθέτησιν τῶ υἱῶ σου.” (kardian)

Károli: „Ha figyelmeztetvén a bölcsességre a te füleidet, hajtod a te elmédet **(szívedet)** az értelemre.”

Protestáns 1995: „ha figyelmesen hallgatsz a bölcsességre, és **szívből** törekszel értelemre.”

Káldi 1932: „Úgy, hogy megnyitod füledet a bölcsességnek, és **szívedet** az okosság megismerésére adod,” (latin: hajtsd **szívedet** az okosság ismeretére)

Jeromos 1999: „megnyitod füledet a bölcsességnek, és **szívedet** az okosság megismerésére adod.”

Katolikus 1973: „megnyitva füledet a bölcsességnek, s kitarva **szívedet** az okosságnak.”

Frenkel Bernát 1926: „ha füled a bölcsességre figyel és a belátás felé irányítod **szívedet**.”

IMIT 1907: „figyeltetve füledet a bölcsességre, **szívedet** az értelemre hajtod;”

Naftali Kraus: „Ha figyelmesen hallgatsz a bölcsességre, és **szívből** törekszel értelemre.”

Pld. 2.10.

Tanach (3820-léb) : כִּי־תבוא חכמה בלבך ודעת לנפשך ינעם:

LXX: „ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἰσθησις τῆ σῆ ψυχῆ καλὴ εἶναι δόξῃ,” (hiányzik; helyette a dianoi(a)n szó szerepel!)

Károli: „Mert bölcsesség megy a te elmédbe **(szívedbe)**, és a tudomány a te lelkedben gyönyörűsége lesz.”

Protestáns 1995: „Bölcsesség költözik **szívedbe**, és az ismeret gyönyörködteti lelked.”

Káldi és Jeromos: „Ha **szívedbe** száll a bölcsesség, s a tudás örömet nyújt lelkednek,”

Katolikus 1973: „Mert bölcsesség költözik **szívedbe**, és felvidítja lelkedet a tudás,”

Frenkel Bernát 1926: „Mert bölcsesség száll **szívedbe**, s a tudás kedves lesz lelkednek;”

IMIT 1907: „Mert bölcsesség jut **szívedbe**, és tudás kedves lesz a lelkednek.”

Hans Walter Wolff: „Bölcsesség költözik **szívedbe**, és az ismeret gyönyörködteti lelked.”

Naftali Kraus: „Bölcsesség költözik a **szívedbe**, és a tudás gyönyörködteti lelkedet.”

Pld. 3.1.

Tanach (3820-léb) : בני תורתִי אֵל־תִּשְׁכַּח וּמִצְוֹתַי יִצַּר לִבְךָ:

LXX: „Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ **καρδία**.” (kardia)

Károli: „Fiam! az én tanításomról el ne felejtkezzél, és az én parancsolataimat megőrizze a te elméd **(szíved)**.”

Protestáns 1995: „Fiam, ne felejtsd el tanításomat, és parancsaimat őrizze meg **szíved**.”

Káldi és Jeromos: „El ne feledd, fiam, tanításomat (latin: törvényemet), és **szíved** őrizze meg parancsaimat.”

Katolikus 1973: „Fiam, ne feledd el tanításomat, parancsaimat őrizd meg **szívedben!**”

Frenkel Bernát 1926: „Fiam, tanomat ne felejtsd el, parancsolataimat őrizze meg a te **szíved**.”

IMIT 1906: „Fiam, tanomat el ne felejtsd, s parancsaimat óvja meg a **szíved**.”

Naftali Kraus: „Fiam, ne felejtsd el tanításomat; parancsaimat őrizze **szíved**.”

Pld. 3.3.

Tanach (3820-léb) : חסד ואמת אל־יעבך קשרם על־גרוותיך כתבם על־לוח לֶבַב :

LXX: „ἐλεημοσύνη καὶ πίστις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε, ἄφαρται δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῶ τραχήλῳ, καὶ εὐρήσεις χάριν.” (hiányzik!)

Károli: „Az irgalmasság és igazság ne hagyjanak el téged: kösd azokat + a te nyakadra, írd be azokat a te **szívednek** táblájára;”

Protestáns 1995: „A szeretet és hűség ne hagyjon el téged: kösd azokat a nyakadba, írd fel a **szíved** táblájára!”

Káldi és Jeromos: „Szeretet és hűség el ne hagyjanak! Fűzd ezeket nyakad köré, és védj őket **szíved** táblájára”

Katolikus 1973: „Szeretet és hűség ne hagyjon el soha, kösd a nyakadba, és írd fel a **szíved** táblájára.”

Frenkel Bernát 1926: „Szeretet és igazság el ne hagyjanak téged, kösd azokat nyakad köré, írd azokat **szíved** táblájára.”

IMIT 1907: „Szeretet és hűség ne hagyjanak el téged, kösd azokat nyakadra, írd **szíved** táblájára;”

Naftali Kraus: „A szeretet (kegy) és az igazság el ne hagyjon téged. Kösd azokat nyakadba, írd fel **szíved** táblájára.”

Pld. 3.5.

Tanach (3820-léb) : בטח אל־יהוה בכל־לֶבַב ואל־בינתך אל־תשען :

LXX: „ἴσθι πεποιθὼς ἐν ὄλῃ **καρδίᾳ** ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῆ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου.” (kardia)

Károli: „Bizodalmasd legyen az Úrban teljes **elmédből (szívedből)**; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál.”

Protestáns 1995: „Bízzál az Úrban teljes **szívűből**, és ne a magad eszére támaszkodj!”

Káldi és Jeromos: „Teljes **szívvel** bízzál az Úrban, és ne támaszkodjál saját belátásodra;”

Katolikus 1973: „**Szíved** minden bizalmát Istenbe vedd, saját értelmekre ne igen hagyatkozz.”

Frenkel Bernát 1926: „Bízzál az Örökkévalóban (JHVH) egész **szíveddel**, a magad értelmére ne támaszkodjál.”

IMIT 1907: „Bízzál az Örökkévalóban (JHVH) egész **szíveddel**, és értelmességedre ne támaszkodjál.”

Naftali Kraus: „Bízzál Istenben teljes **szívedből**, és ne támaszkodj a magad eszére.”

Pld. 4.4.

Tanach (3820-léb) : וירני ויאמר לי יתמך דברי לֶבַב שמר מצותי וזיה :

LXX: „οἱ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν **καρδίαν**.” (kardian)

Károli: „Tehát tanított engem, és mondá nékem: tartsa meg az én beszédemet a te **elméd (szíved)**, hogy megtartván az én parancsolatimat, élj;”

Protestáns: „tanítgatott, és ezt mondta nekem: Támaszkodjék szavaimra **szíved**, tartsd meg parancsaimat, és élni fogsz!”

Káldi és Jeromos: „És ő oktatott engem és így szólt: „Vegye (fogadja) be **szíved** szavaimat, tartsd meg parancsaimat, akkor életed leszen!”

Katolikus: „Nos, tanított és így beszélt hozzám: „Őrizd meg **szívedben** a szavaimat, tartsd meg parancsaimat és boldogan élsz.”

Frenkel Bernát: „tanított engem és mondogatta nekem: „Tartsa meg szavaimat a te **szíved**, őrizd meg parancsolataimat, hogy életben maradj;”

IMIT: „az tanított meg engem, s mondta nékem: Tartsa meg szavaimat **szíved**, őrizd meg parancsaimat, hogy élj.”

Naftali Kraus: „Ő tanított, és mondta nekem: tartsa meg szavaimat a **szíved**; őrizd meg parancsolataimat, hogy élj.”

Pld. 4,21.

Tanach (3824-lébáb) : אל־לִיזוּ מֵעֵינֶיךָ שְׁמֵרָם בְּתוֹךְ לִבְּךָ:

LXX: „ὅπως μὴ ἐκλίπωσίν σε αἱ πηγαί σου, φύλασσε αὐτάς ἐν σῆ **καρδίᾳ**.” (kardia)

Károli: „Ne távozzanak el a te szemeidtől, tartsd meg ezeket a te **elmédben (szívedben)**.”

Protestáns: „Ne téveszd szemed elől, őrizd meg azokat **szíved** mélyén,”

Káldi és Jeromos: „Ne távozzanak szemed elől, óvjad őket **szíved** belsejében!”

Katolikus: „Ne téveszd el őket soha szemed elől, és őrizd meg a **szíved** közepében!”

Frenkel Bernát: „ne távozzanak szemed elől, őrizd meg **szívedben**.”

IMIT: „ne mozduljanak el szemeid elől, őrizd azokat **szíved** belsejében:”

Naftali Kraus: „Ne téveszd szem elől azokat, őrizd meg **szíved** mélyén.”

Pld. 4,23.

Tanach (3820-léb) : מִכֹּל־מִשְׁמֵר נֹצֵר לִבְךָ כִּי־מִמֶּנּוּ תוֹצֵאוֹת חַיִּים:

LXX: „πάση φυλακῆ τήρει σὴν **καρδίαν**: ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς.” (kardian)

Károli: „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg **szívedet**, mert abból indul ki minden élet.”

Protestáns: „Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd **szívedet**, mert onnan indul ki az élet!”

Káldi és Jeromos: „Óvd a **szívedet** minden gonddal, mert az élet ebből fakad!”

Katolikus: „Nagy gonddal őrizd a **szívedet**, mert hiszen belőle indul ki az élet.”

Frenkel Bernát: „Minden másnál jobban óvd meg **szívedet**, mert belőle fakadnak az élet forrásai.”

IMIT: „Minden őrzendőnél jobban óvjad **szívedet**, mert abból erednek az élet forrásai.”

Naftali Kraus: „Mindennél jobban őrizd a **szívedet**, mert onnan indul ki az élet.”

Pld. 5,12.

Tanach (3820-léb) : וְאָמַרְתָּ אֵיךְ שָׁנֵאתִי מוֹסֵר וְתוֹכַחַת נֶאֱמַר לִבִּי:

LXX: „καὶ ἐρεῖς Πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέκλιεν ἡ **καρδία** μου.” (kardia)

Károli: „És azt kelljen mondanod: miképpen gyűlöltem az erkölcsi tanítást, és a fenyítéket utálta az én **elmém (szívem)**.”

Protestáns: „És ezt mondd: Miért is gyűlöltem az intést, miért utáltam **szívemből** a feddést?”

Káldi és Jeromos: „Miért is utáltam a fegyelmet, és miért nem engedett **szívem** az intelemnek?”

Katolikus: „s be kell vallanod: Gyűlöltem az intő szót, és **szívem** utálta, hogyha megdorgáltak.”

IMIT: „és azt mondd: mint gyűlöltem az oktatást, s a feddést megvetette **szívem**.”

Naftali Kraus: „Aztán majd mondom: miért is gyűlöltem az intést, utáltam **szívemből** a feddést?”

Pld. 6,14.

Tanach (3820-léb) : תְּהַפְּכוֹת בִּלְבוֹ חָרַשׁ רַע בְּכָל־עֵת מְדֻנִּים יִשְׁלַח:

LXX: „διεστραμμένη δὲ **καρδία** τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ· ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησιν πόλει.” (kardia)

Károli: „Álnokság van az ő **szívében**, gonoszt forral minden időben, háborúságot indít.”

Protestáns: „Fonákság van szívében, rosszat kohol mindenkor, és viszálykodást szít.”

Káldi és Jeromos: „Álnok szívvel gonoszt forral, és viszályt hint el szüntelen!”

Katolikus: „álnokság lakik a szívében, mindig gonoszságon járhatja eszét, háborúságot szít szüntelen.”

Frenkel Bernát: „álnokság van a szívében, rosszat kovácsol minden időben, viszályokat támaszt.”

IMIT: „ferdeség a szívében, rosszat kohol minden időben, viszályokat indít.”

Naftali Kraus: „Álnokság van a szívében, rosszat kovácsol mindig; viszálykodást szít ő.”

Pld. 6.18.

Tanach (3820-léb) : לִבְחַרְשׁ מִחֻשְׁבוֹת אֵין רְגָלִים מִמְהָרוֹת לְרוּחַ לְרַעָה;

LXX: „καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.”
(kardia)

Károli: „Az álnok gondolatokat forraló elme (szív), a gonoszra sietséggel futó lábak,”

Protestáns: „a gonosz terveket koholó szív, a rosszra sietve futó lábak,”

Káldi és Jeromos: „az álnok tervet forraló szívet, a gonoszra sebtében siető lábakat,”

Katolikus: „az álnokságot tervező szív, a gonosz ügyben járó láb,”

Frenkel Bernát: „jogtalan terveket kovácsoló szív, a rossz elérésére siető láb,”

IMIT: „szív, mely jogtalan gondolatokat kohol, lábak, melyek futva sietnek a rosszra;”

Hans Walter Wolff: „a gonosz terveket koholó léb(áb) (szív), a rosszra sietve futó lábak.”

Naftali Kraus: „gonosz terveket szövő szív; rosszra szaladó lábak;”

Pld. 6.21.

Tanach (3820-léb) : קָשֶׁר עַל-לֵב תְּמִיד עֲנָם עַל-גְּרָגְרוֹתָ;

LXX: „ἄφαισαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῆ ψυχῆ διὰ παντὸς καὶ ἐγκλοῖωσαι ἐπὶ σῶ τραχήλῳ.”
(Hiányzik, helyette a „pszükhé – lélek” szó szerepel!)

Károli: „Kösd azokat szívedre mindenkor, fűzd a nyakadba.”

Protestáns: „Kösd mindenkor a szívedre, hordozd a nyakadra fűzve!”

Káldi és Jeromos: „Kösd őket szívedre mindenkor, fűzd őket nyakad köré!”

Katolikus: „Egyszer, s mindenkorra kösd a szívedre, és akaszd a nyakadba.”

Frenkel Bernát: „kösd azokat mindig a te szívedre, fűzd azokat nyakadra.”

IMIT: „kösd azokat szívedre mindenkor, fűzd azokat nyakadra.”

Naftali Kraus: „Kösd azokat szívedre, hordozd azt nyakadra fűzve!”

Pld. 6.25.

Tanach (3824-lébáb) : אַל תִּחְמַד יִפְיָה בַלְבָבְךָ וְאֵל תִּקְחֶךָ בַּעֲפֵעֵפִיָּה;

LXX: „μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῆς σοῖς ὀφθαλμοῖς μηδὲ συναρπασθῆς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων.” (Hiányzik!)

Károli: „Ne kívánd az ő szépségét szívedben, és meg ne fogjon téged szemöldökeivel;”

Protestáns: „Ne kívánd meg szépségét szívedben, és ne fogjon meg szempilláival!”

Káldi és Jeromos: „Meg ne kívánd szépségét szívedben, és meg ne ejtsenek az ő kacsintásai (héber szerint: szempillái)!”

Katolikus: „Ne vágódj szívedben a szépségére, ne hagyj, hogy megfogjon a tekintete!”

IMIT: „Ne kívánd meg szépségét szívedben, s el ne fogjon téged szempilláival.”

Hans Walter Wolff: „Ne kívánd meg szépségét léb(áb)odban (szívedben)!...”

Naftali Kraus: „Ne kívánd (meg) szépségét szívedben, és ne fogjon meg szempilláival!”

Pld. 6.32.

Tanach (3820-léb) : **נָא אִשָּׁה חֲסֵר־לֵב מִשְׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה**;

LXX: „ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φροενῶν ἀπώλειαν τῆ ψυχῆ αὐτοῦ περιποιεῖται,” (Hiányzik!)

Károli: „Aki pedig asszonnyal paráználkodik, **bolond (kevés szívű)**; a ki magát el akarja veszteni, az cselekszi ezt!”

Protestáns: „De aki asszonnyal lesz házasságtörő, az **esztelen (kevés szívű)**, önmagát rontja meg, aki ilyet csinál.”

Káldi és Jeromos: „De az ember, aki házasságot tör, **balgaságában (kevés szíve miatt)** vesztébe *rohan* (a héber szerint: Aki pedig asszonnyal bujálkodik, az **bolond (kevés szívű)**, - ki saját vesztét keresi, az tesz ilyent. -”

Katolikus: „Csöpp **esze (szíve)** sincs annak, aki házasságot tör, az tesz ilyet, aki elszánta életét.”

IMIT: „Ki házasságot tör asszonnyal, **esztelen (kevés szívű)**; aki önmagát megrontja, az cselekszi ezt.”

Naftali Kraus: „De aki (férjes) asszonnyal lesz házasságtörő, az **esztelen (kevés szívű)**, önmagát rontja meg, aki így tesz.”

Pld. 7.3.

Tanach (3820-léb) : **קִשְׂרָם עַל־אֲצַבְעֶיךָ כְּתָבָם עַל־לִוּחַ לֵבְךָ**;

LXX: „περίθου δὲ αὐτοῦς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς **καρδίας** σου.” (kardiasz)

Károli: „Kösd azokat ujjaidra, írd fel azokat **szíved** táblájára.”

Protestáns: „Kösd ujjaidra, írd föl **szíved** táblájára!”

Káldi és Jeromos: „Kösd azt ujjaidra, írd fel **szíved** táblájára!”

Katolikus: „Kösd őket az ujjaidra, és írd fel a **szíved** táblájára.”

IMIT: „Kösd azokat ujjaidra, írd fel azokat szíved táblájára.”

Hans Walter Wolff: „Kösd ujjaidra, írd föl **léb(áb)od (szíved)** táblájára!”

Naftali Kraus: „kösd (azokat) ujjaidra, és írd fel **szíved** táblájára!”

Pld. 7.7.

Tanach (3820-léb) : **וְאָרָא בַּפְתָּאִים אֲבִינָהּ בְּבָנִים נֶעַר חֲסֵר־לֵב**;

LXX: „ὄν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφροῶν τέκνων νεανίαν ἔνδεῃ φροενῶν” (Hiányzik!)

Károli: „És láték a bolondok között, eszembe vevék a fiak között egy **bolond (kevés szívű)** ifjút.”

Protestáns: „és láttam a tapasztalanok között, észrevettem a fiúk között egy **esztelen (kevés szívű)** ifjút.”

Káldi és Jeromos: „és látok fiatalokat, észreveszek egy **balga (kevés szívű)** legénykét:”

Katolikus: „hátha a gyanútlan fiatalok közt meglátna egy ifjút, akinek kevés az **esze (szíve)**:”

IMIT: „Ekkor láttam az együgyűek között, észrevettem a fiúk közt egy **esztelen (kevés szívű)** ifjút.”

Naftali Kraus: „és láttam a bambák között egy **esztelen (kevés szívű)** ifjút.”

Pld. 7.10.

Tanach (3820-léb) : **וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שֵׁית זֹנָה וְנִצְרַת לֵב**;

LXX: „ἢ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἢ ποιεῖ νέων ἐξέπτασθαι **καρδίας**.” (kardiasz)

Károli: „És ímé, egy asszony eleibe jó, paráznának öltözetében, álnok az ő elméjében (**szívében**).”

Protestáns: „Egyszer csak egy asszony termett előtte, parázna nőnek öltözve, csalfa **szívvel**.”

Káldi és Jeromos: „És ímé, elébe lép az asszony, rossz személy mezében, készen a lelkek megejtésére (héber szerint: **szívében** alattomos), csacsogó és állhatatlan (héber szerint: nyughatatlan, zabolátlan).”

Katolikus: „Összeakad vele egy nőszemély, cédán öltözve, fátyollal borítva.” (teljesen hiányzik!)

IMIT: „S ímé elejébe egy asszony, parázna ruhájú és álnok **szívű**.”

Naftali Kraus: „És ímé, egy nő jön elibe, paráznának öltözve csalfa (álnok) **szívvel**.”

Pld. 7.25.

Tanach (3820-léb) : אֲלֵי־שֵׁט אֲלֵ־דַרְכֵיהָ לֵבךְ אֲלֵ־תַתֶּע בְּנִתְיֹבֹתֶיהָ:

LXX: „μη ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ **καρδιά** σου.” (kardia)

Károli: „Ne hajoljon annak útjaira a te **elméd (szívéd)**, és ne tévelyegj annak ösvényin.”

Protestáns: „Az ilyen nő útjára ne vezessen **szívéd**, ne tévedj rá ösvényeire!”

Káldi és Jeromos: „**Szívéd** ne térjen útjaira, és ne tévedj ösvényeire,”

Katolikus: „**Szívéd** ne hajoljon az útjaik felé, és ne tévelyedj az ösvényeikre!”

IMIT: „ne térjen az ő útjaira **szívéd**, ne tévelyegj ösvényein;”

Naftali Kraus: „Ne vezessen **szívéd** az effajta nő felé, ne tévedj ösvényeire.”

Pld. 8.5.

Tanach (3820-léb) : הֲבִינוּ פִתְאִים עֲרֻמָּה וְכִסִּילִים הֲבִינוּ לֵב:

LXX: „νοήσατε, ἄκακοι, πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι, ἐνθεσθε **καρδίαν**.” (kardian)

Károli: „Értsétek meg ti együgyűek az eszességet, és ti balgatagok vegyétek **eszetekbe (szívetekbe)** az értelmet.”

Protestáns: „Legyetek okosak, ti együgyűek, legyetek értelmes **(szívű)ek**, ti ostobák!”

Káldi és Jeromos: „Értsetek okos szót, ti balgák, kapjatok **észbe (szívbe)**, ti dörék!”

Katolikus: „Ó, ti együgyűek, legyetek okosak végre, és ti balgatagok, térjete már **észre (szívre)**!”

Frenkel Bernát: „Figyeljete, ti együgyűek, a tapasztalatra és ti balgák, ügyeljete az **értelemre (értelmes szívre)**.”

IMIT: „Értsetek, együgyűek, okosságot, s balgák ti, értelmes **szívűek** legyetek!”

Naftali Kraus: „Legyetek okosak, ti együgyűek, és ti, ostobák, legyetek **értelmesek (szívetekben)**!”

Pld. 9.4.

Tanach (3820-léb) : מִי־פִתִּי יִסֵּר הַנְּהָה חֲסֵר־לֵב אֲמַרָה לּוֹ:

LXX: „Ὁς ἐστὶν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν” (Hiányzik!)

Károli: „Ki tudatlan? térjen ide; az **értelem (szív)** nélkül valónak ezt mondja:”

Protestáns: „Aki tapasztalatlan, térjen be ide! Az **esztelennek (kevés szívűnek)** pedig ezt mondja:”

Káldi és Jeromos: „Aki együgyű (tudatlan), jöjjön hozzám! S a **döréknek (kevés szívűnek)** üzente:”

Katolikus: „Tapasztalatlanok, kerüljete beljebb! Az **értelmetleneknek (kevés szívűnek)** meg ezt mondja:”

Frenkel Bernát: „Aki együgyű, térjen be ide. A hiányos értelműhöz (**kevés szívűhöz**) eképpen beszél.”

IMIT: „Aki együgyű, térjen ide; esztelen (**kevés szívű**) – annak mondja.”

Naftali Kraus: „Aki együgyű (tapasztalatlan), térjen be ide. Az esztelennek (**kevés szívűnek**) meg ezt mondja.”

Pld. 9,16.

Tanach (3820-léb) : מִי־פָתִי יִסֵּר הַגָּה וְחָסֵר־לֵב וְאָמְרָה לּוֹ:

LXX: „Ὅς ἐστὶν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς με· ἐνδεδέει δὲ φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα” (Hiányzik!)

Károli: „Ki együgyű? térjen ide, és valaki esztelen (**kevés szívű**), annak ezt mondja.”

Protestáns: „Aki tapasztalatlan, térjen be ide! Az esztelennek (**kevés szívűnek**) pedig ezt mondja.”

Káldi és Jeromos: „Aki tudatlan, jöjjön hozzám! S a dóréknak (latinban: dórének) (**kevés szívűnek**) ezt üzeni.”

Katolikus: „Térjen be ide mind, aki tudatlan! Akinek kevés az esze (**szíve**), annak meg ezt mondja.”

IMIT: „Ki együgyű, térjen ide, és esztelen (**kevés szívű**) – annak mondja.”

Naftali Kraus: „Aki együgyű (tapasztalatlan), térjen be ide. Az esztelennek (**kevés szívűnek**) meg ezt mondja.”

Pld. 10,8.

Tanach (3820-léb) : חָכִים־לֵב יִקַּח מִצְוֹת וְאֵי־לֵב שִׁפְתֵי־יִלְבֹּט:

LXX: „σοφὸς καρδία δέξεται ἐντολὰς, ὁ δὲ ἄστεγος χεῖλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται.” (kardia)

Károli: „A bölcs elméjű (**szíve**) beveszi a parancsolatokat; a bolond ajkú pedig elveszti magát.”

Protestáns: „A bölcs szívű megfogadja a parancsokat, a bolond beszédű pedig elbukik.”

Káldi: „Ki bölcs szívű, beveszi a parancsot, a bolondot azonban megveri szája (héber szerint: akinek ajka hebehurgia, elesik).”

Jeromos: „Aki bölcs szívű, befogadja a parancsot, a bolondot azonban saját szája sújtja.”

Katolikus: „A bölcs (**szívű**) fontolóra veszi a parancsokat, a fecsegő bolond a vesztébe rohan.”

Frenkel Bernát: „A bölcs szívű vállalja a parancsolatokat, az oktalan ajkú elbukik.”

IMIT: „A bölcs szívű elfogad parancsokat, de az oktalan ajkú elbukik.”

Hans Walter Wolff: „a bölcs léb(áb)ű szívű megfogadja a parancsokat, a bolond beszédű pedig elbukik.”

Naftali Kraus: „A bölcs (**szívű**) ember szót fogad, de a bolond beszédű elbukik.”

Pld. 10,13.

Tanach (3820-léb) : בְּשִׁפְתַי נִבּוֹן תִּמְצָא חֲכָמָה וְשֹׁבֵט לִגּוֹ חָסֵר־לֵב:

LXX: „ὄς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδω τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.” (Hiányzik!)

Károli: „Az eszesek ajkain bölcsesség található; a vessző pedig a bolond (**kevés szívű**) hátának való.”

Protestáns: „Az értelmes ember ajkán bölcsesség található, de bot való az esztelen (**kevés szívű**) hátára.”

Káldi: „Az értelmes ajkán bölcsességet lehet találni, de vessző való az esztelen **(kevés szívű)** hátának (görög és szír szerint: férfiúnak)!”

Jeromos: „Az értelmes ajkán bölcsességet találsz, ám vessző való az esztelen **(kevés szívű)** hátának!”

Katolikus: „Az okos ember ajkán bölcsesség van, de botot érdemel az ostoba **(kevés szívű)** háta.”

Frenkel Bernát: „Bölcsesség található a belátónak ajkán, de vessző – a balga **szívű** hátára.”

IMIT: „Az értelmesek ajkain bölcsesség találtatik, de bot való az esztelen **(kevés szívű)** hátának.”

Hans Walter Wolff: „Az értelmes ember ajkán bölcsesség található, de bot való a kevés **léb(áb)ű (szívű)** hátára.”

Naftali Kraus: „Okos ember száján ott a bölcsesség, de botot érdemel az ostoba **(hiányos szívű)** háta.”

Pld. 10,21.

Tanach (3820-léb): שפתי צדיק ירעו רבים ואוילים בחסר לב ימותו:

LXX: „χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.” (Hiányzik!)

Károli: „Az igaznak ajkai sokakat legeltetnek; a bolondok pedig esztelenségükben **(kevés szívük miatt)** halnak meg.”

Protestáns: „Az igaznak ajka sokakat vezet, a bolondok pedig meghalnak esztelenségük **(kevés szívük)** miatt.”

Káldi és Jeromos: „Az igazak ajka(i) sok embert tanít(anak) (szó szerint: legeltet), a balgák pedig tönkremennek **szívük** oktalansága miatt.”

Katolikus: „Az igaznak ajka sokakat vezérel, de az esztelenek **(kevés szívük miatt)** nyomorban halnak meg.”

Frenkel Bernát: „Az igaznak ajkai sokakat megnyernek, de a balgák értelem **(kevés szív)** híján elpusztulnak.”

IMIT: „Az igaznak ajkai sokakat vezérelnek, de az oktalanak esztelen **(kevés szívűek)** által halnak meg.”

Hans Walter Wolff: „Az igaznak az ajka sokakat vezet, a bolondok pedig meghalnak esztelenségük **(kevés léb(áb)uk)** miatt

Naftali Kraus: „Az igaz (ember) ajka sokakat vezérel, míg a bolondok esztelenségükbe **(hiányos szívükbe)** halnak bele.”

Pld. 11,12.

Tanach (3820-léb): בִּלְרַעְהוּ חֲסֵר־לֵב וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִחְרִישׁ:

LXX: „μυκτηρίζει πολίτας ἐνδείης φρενῶν, ἀνήρ δὲ φρόνιμος ἠσυχίαν ἄγει.” (Hiányzik!)

Károli: „Megutálja felebarátját a bolond **(kevés szívű)**; az eszes férfiú pedig hallgat.”

Protestáns: „Kigúnyolja embertársát az esztelen **(kevés szívű)**, az értelmes ember pedig hallgat.”

Káldi és Jeromos: „Az együgyű **(kevés szívű)** lenézi társát, az okos férfi pedig hallgat(ja).”

Katolikus: „Aki embertársát lenézi, az ostoba **(kevés szívű)**, az okos férfi nem szól semmit.”

Frenkel Bernát: „Az értelmetlen **(kevés szívű)** gúnyolódik felebarátján, de az értelmes ember hallgat.”

IMIT: „Gúnyolódik felebarátján az esztelen **(kevés szívű)**, de az értelmes ember hallgat.”

Naftali Kraus: „Kigúnyolja embertársát az esztelen **(hiányos szívű)**, de az értelmes ember (inkább) hallgat.”

Pld. 11,20.

Tanach (3820-léb) : תועבת יהוה עקשׁי־לב ורצונו תמימי דרך :

LXX: „βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμένοι ὁδοί, προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.” (Hiányzik!)

Károli: „Utálatosok az Úrnál az álnok szívűek; kedvesek pedig önála, a kik az ő útjokban tökéletesek.”

Protestáns: „Utálja az Úr az álnok szívűeket, de kedveli azokat, akiknek útja feddhetetlen.”

Káldi és Jeromos: „Utálja az Úr az álnok szívét (héberben: szívűeket), de kedvét leli azokban, akiknek útja feddhetetlen.”

Katolikus: „Az álnok szívűektől iszonyodik az Úr, akik tisztességesek, elnyerik tetszését.”

Frenkel Bernát: „Utálatosak az Örökkévaló előtt a ferde szívűek, de kedvesek előtte a gáncstalan úton járók.”

IMIT: „Az Örökkévaló utálata az álnok szívűek, de kedvére vannak a gáncstalan útuak.”

Naftali Kraus: „Utálja az Örökkévaló az álnok szívűeket, de kedveli a tisztességeseket.”

Pld. 11,29.

Tanach (3820-léb) : עוֹבֵר בֵּיתוֹ יִנְחַל־רוּחַ וְעֵבֵר אוֹיֵל לְחַכְמֵי־לֵב :

LXX: „ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.” (Hiányzik!)

Károli: „A ki megháborítja az ő házát, annak öröksége szél lesz; és a bolond szolgája a bölcs elméjűnek (szívűnek).”

Protestáns: „Aki kárt okoz háza népének, szelet örököl, és szolgája lesz a bölcsnek (bölcs szívűnek) a bolond.”

Káldi és Jeromos: „Aki megbolygatja házát, szelet nyer (vet), s a balga a bölcsnek (bölcs szívűnek) lesz szolgája.”

Katolikus: „Szelet arat, aki házát nem gondolja, s a balga szolgája ahhoz (megy), aki bölcs (szívű).”

Frenkel Bernát: „Ki családját megrontja, szelet örököl, mint balga szolgája lesz a bölcsnek (bölcs szívűnek).”

IMIT: „Aki megzavarja házát, szelet kap birtokul, és szolgája lesz az oktalan a bölcs szívűnek.”

Naftali Kraus: „Szelet vet, ki házát rontja, és a bölcs szívűnek a bolond szolgája.”

Pld. 12,8.

Tanach (3820-léb) : לְפִישֵׁכְלוֹ יִהְיֶה־אִישׁ וְנַעֲוֶה־לֵב יִהְיֶה לְבוֹז :

LXX: „στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νοθροκάρδιος δὲ μυσκηρίζεται.” (Hiányzik!)

Károli (12,7): „Az ő értelme szerint dicsértetik a férfiú; de az elfordult elméjű (szívű) utálatos lesz.”

Protestáns: „Az értelmének megfelelően dicsérik az embert, a fondorlatos szívűt pedig megvetik.”

Káldi és Jeromos: „Okossága szerint *dicsérik* (latinban: ismerik meg) az embert, és megvetik azt, aki üres és esztelen (elferdült szívű) (héber szerint: a vásott elméjűt (szívűt) azonban megvetik).”

Katolikus: „Okossága szerint dicsérik a férfit, megvetés tárgya lesz, aki hóbortos (elferdült szívű).”

Frenkel Bernát: „Értelme szerint dicsérik a férfiút, de a fonák eszú (szívű) gúnyvá válik.”

IMIT: „Eszéhez képest dicsértetik a férfi, de az elferdült szívű csúffá lesz.”

Naftali Kraus: „Értelme szerint dicsérik az embert, de megvetés tárgya a ferde eszú (szívű).”

Pld. 12,11.

Tanach (3820-léb) : עבד אדמתו ישבע לחם ומרדף ריקים חסר לב:

LXX: „ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. (cf2 ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμᾶν.)” (Hiányzik!)

Károli (12,10): „A ki műveli az ő földét, megelégedik eledellel; a ki pedig követ hiábavalókat, bolond (kevés szívű) az.”

Protestáns: „Aki műveli földjét, jóllakik kenyérral, de aki hiábavalóságokat hajszol, az esztelen (kevés szívű).”

Káldi és Jeromos: „(A)ki megműveli földjét, jóllakhat(ik) kenyérral, (a)ki hiú dolgok után szalad, az ostoba (kevés szívű) nagyon! + (görög és latin szövegben: (a)ki borozgatva éldeleg, szégyent hagy erődjeiben.)

Katolikus: „Dúskál a kenyérben, aki megműveli földjét, aki üres dolgok után futkos, az esztelen (kevés szívű).”

Frenkel Bernát: „Ki műveli földjét, jól lakik kenyérral, de aki ürességeket hajhász, hiányos értelmű (szívű).”

IMIT: „Aki földjét műveli, jól fog lakni kenyérral, de aki üres dolgokat hajhász, esztelen (kevés szívű).”

Naftali Kraus: „A földműves jóllakik kenyérral, de aki hiábavalóságot hajszol, az esztelen (hiányos szívű).”

Pld. 12,20.

Tanach (3820-léb) : מרמה בלב חרשי רע וליעצי שלום שמחה:

LXX: „δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά, οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται.” (kardia)

Károli (12,19): „Álnokság van a gonosz gondolóknak szívében; a békességnek tanácsosiban pedig vígasság.”

Protestáns: „Csalárdság van a rosszat koholók szívében, de akik békés tanácsot adnak, azokéban öröm.”

Káldi és Jeromos: „Fondorlat van azok szívében, akik gonoszt forralnak, de öröm éri azokat, akik békességet javasolnak.”

Frenkel Bernát: „Csalárdság lakozik a gonosz forralók szívében, de a békét szándékozóknál öröm van.”

IMIT: „Csalárdság van a rosszat koholók szívében, de a békét tanácsolóknak öröm jut.”

Naftali Kraus: „Csalárdság a rosszat forralók szívében, de a jóakarók jussa az öröm.”

Pld. 12,23.

Tanach (3820-léb) : אדם ערום כסה דעת ולב כסילים יקרא אולה:

LXX: „ἀνήρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς.” (kardia)

Károli: „Az eszes ember elfedezi a tudományt; a bolondok elméje (szíve) pedig kiáltja a bolondságot.”

Protestáns: „Az okos ember nem fitogtatja tudását, az esztelen (szíve) pedig kérkedik bolondságával.”

Káldi és Jeromos: „Az okos ember elrejtí tudását, a dőrék szíve pedig kürtöli a balgaságot.”

Katolikus: „Az okos ember visszatartja ítéletét, a dőrék szíve kikürtöli bolondságát.”

Frenkel Bernát: „Eszes ember eltakargatja a tudást, de a balgák szíve kikürtöli az ostobaságot.”

IMIT: „Okos ember eltakarja a tudást, de a balgák szíve kikiáltja az oktalanságot.”

Naftali Kraus: „Okos ember nem tüntet tudásával (eltakarja azt), az esztelen (szívű) pedig kérkedik hülyeségével.”

Pld. 12,25.

Tanach (3820-léb) : דאגה בלב־איש ישחנה ודבר טוב ישמחנה:

LXX: „φοβερὸς λόγος καρδίας ταρασσει ἀνδρὸς δικαίου, ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν.” (kardian)

Károli (12,24.): „A férfiúnak elméjében (szívében) való gyötrellem megalázza azt; a jó szó pedig megvidámítja azt.”

Protestáns: „Aki aggódik szívében, az levertté lesz, a jó szó viszont felvidítja.”

Káldi és Jeromos: „A szívbeli bánat leveri az embert, de a szép szó felderíti!”

Katolikus: „A szívbeli bánat lesújtja az embert, de egy jószós szó újra felvidítja.”

Frenkel Bernát: „A férfiú szívében levő gyötrellem leveri azt, de a jó szó felvidítja.”

IMIT: „Aggódás az ember szívében leveri azt, de a jó szó felvidítja.”

Naftali Kraus: „Az aggódó levert lesz (szívében), a jó szó meg felvidítja.”

Pld. 13,12.

Tanach (3820-léb) : תודלת ממשכה מחלה לב ועץ חיים תאווה באה:

LXX: „κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδία τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθῆ.” (kardia)

Károli: „A halogatott reménység beteggé teszi a szívet; de a megadatott kívánság életnek fája.”

Protestáns: „A hosszú várakozás beteggé teszi a szívet, de a beteljesült kívánság az élet fája.”

Káldi és Jeromos: „Hosszú várakozás (szó szerint: elodázott reménység) a szívet beteggé teszi, a teljesedő kívánság azonban az élet fája.”

Katolikus: „Megcsalt reménységtől beteg lesz a szív, a beteljesülő vágy az élet fája.”

Frenkel Bernát: „Halogatott reménység a szívnek betegsége, de életnek fája a beteljesedett kívánság.”

IMIT: „Halogatott várakozás beteggé teszi a szívet, de élet fája a bekövetkezett kívánság.”

Hans Walter Wolff: „A hosszú várakozás beteggé teszi a léb(áb)ot (szívet), de a beteljesült kívánság az élet fája.”

Naftali Kraus: „A hosszú várakozás beteggé teszi a szívet, míg a beteljesült kívánság az élet fája.”

Pld. 14,10.

Tanach (3820-léb) : לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא־יתערב זו:

LXX: „καρδία ἀνδρὸς αἰσθητικῆ, λυπηρὰ ψυχή αὐτοῦ· ὅταν δὲ εὐφραίνεται, οὐκ ἐπιμειγνυται ὕβρει.” (kardia)

Károli: „A szív tudja az ő lelke keserűségét; és az ő örömében az idegen nem részes.”

Protestáns: „A szív ismeri a maga keserűségét, és örömébe sem avatkozhat idegen.”

Káldi és Jeromos: „Amely szív ismeri a saját bánatát, annak örömébe nem vegyül (gör.:) *hivalkodás* (Latin és héber szerint: idegen).

A héber szövegnek kiigazítást mellőző fordítása: Ismeri a szív a saját keservét, - és örömét sem osztja meg idegennel.”

Katolikus: „Belső bánatunkat csak a magunk szíve érti, belső örömünkbe nem szólhat idegen.”

Frenkel Bernát: „A szív, ismervén saját keserűségét, idegennel örömébe nem keveredik.”

IMIT: „A szív ismeri önmagának keservét, és örömébe nem vegyül idegen.”

Naftali Kraus: „A szív (az ember) ismeri a maga keserűségét, de örömébe sem avatkozhat idegen.”

Pld. 14,13-14. (2),

Tanach (3820-léb) :גם־בשחוק יכאב־לב ואחריתה שמחה תוגה:

Tanach (3820-léb) :מדרכיו ישבע סוג־לב ומעליו איש טוב:

LXX: „ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμείγνυται λύπη, τελευταία δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται.”

(Hiányzik!) τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θροασυκάριος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνήρ ἀγαθός.” (thaszükardiosz)

Károli: „Nevetés közben is fáj a szív; és végre az öröm fordul szomorúságra. Az ő útjaiból elégszik meg az elfordult elméjű (szívű); önmagából pedig jó férfiú.”

Protestáns: „Nevetés közben is fájhat a szív, és az öröm vége is lehet bánat. A romlott szívű a magaviselete szerint fog jóllakni, meg a jó is a magáé szerint.”

Káldi és Jeromos: „Móka közben is fájhat a szív, s az öröm vége búslakodás lehet. Az esztelen (szívű) jóllakik útjával, éppúgy a jámbor is *azzal, amit cselekedett.*”

Katolikus: „Akkor is fájhat a szív, amikor nevetünk, és az örömnek is lehet szomorúság a vége. A háborodott szívűt kielégíti útja is, de a jó embert csak az, amit tesz.”

Frenkel Bernát: „Nevetés közben is fájhat a szív és az örömnek a vége gyakran bánat. Útjaiból lakik jól a romlott szívű, de tetteiből a jó ember.

IMIT: „Nevetés közben is fájhat a szív, és az örömnek vége bánat. Saját útjaiból lakik jól a tévedt szívű, az övéiből a jó ember.”

Naftali Kraus: „Nevetés közben is fájhat a szív, és az öröm vége is (lehet) bánat. A háborodott szívű tettei ódiáját viseli, úgyszintén a jó ember.”

Pld. 14,30.

Tanach (3820-léb) :חיי בשרים לב־מרפא ורקב עצמות קנאה:

LXX: „πρᾶθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητικῆ.” (kardia)

Károli: „A szelíd szív a testnek élete; az irigység pedig a csontoknak rothadása.”

Protestáns: „A szelíd szív élteti a testet, a z indulat viszont rothasztja a csontokat.”

Káldi és Jeromos: „A nyugodt kedély (szív) a testnek is épség, a szenvedély azonban szű a csontban (csontszű). (a latinban szó szerint: A szív egészsége élet a húsnak (= testnek), - az irigység (pedig) csontszű.)”

Katolikus: „A nyugodt kedélyesség (szív) élteti a testet, a szenvedély olyan, mint a csontszű.”

Frenkel Bernát: „A szelíd szív élet a testnek, de rothadása a csontoknak az irigység.”

IMIT: „A testnek élete a szelíd szív, de a csontok rothadása a vakbuzgalom.”

Hans Walter Wolff: „A szelíd léb(áb) (szív) élteti a testet (bászárt-húst), az indulat viszont rothasztja a csontokat.”

Naftali Kraus: „A szolid szív élteti a testet, az indulat meg rothasztja a csontokat.”

Pld. 14,33.

בלב נבון תנוח חכמה ובקרב כסילים תודע: Tanach (3820-léb)

LXX: „ἐν καρδίᾳ ἀγαθῆ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγιγνώσκειται.” (kardia)

Károli: „Az eszesnek elméjében (szívében) nyugszik a bölcsesség; a mi pedig a tudatlanokban van, magát hamar megismerheti.”

Protestáns: „Az értelmes ember szívében bölcsesség lakik, de az is kitudódik, hogy mi van az ostobákéban.”

Káldi és Jeromos: „Az okos szívében bölcsesség lakozik, és bármely tudatlant megtanít. (Héber szöveg szerint: a balga belsejében fel lehet ismerni; a görög és szír szerint: a balga belsejében nem lehet felismerni.)”

Katolikus: „Az okos ember szívében bölcsesség lakik, a balgák bensejében azt nem is ismerik.”

Frenkel Bernát: „A belátó szívében nyugton marad a bölcsesség, de ami a balgák belsejében van, ismeretessé válik.”

IMIT: „Az értelmesnek szívében bölcsesség nyugszik, de a balgák közepében kitudódik.”

Hans Walter Wolff: „Az értelmes ember léb(áb)jában (szívében) bölcsesség lakik, de az is kitudódik, hogy mi van az ostobák *kerebében* (a test belső szervei által kitöltött tér neve = belső).”

Naftali Kraus: „Az értő szívben lakozik (rejtőzik) a bölcsesség, de a buta dobra veri butaságát.”

Pld. 15,7.

שפתי חכמים יזרו דעת ולב כסילים לא יכין: Tanach (3820-léb)

LXX: „χεῖλη σοφῶν δέεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς.” (kardiai)

Károli: „A bölcseknek ajkaik hintegetnek tudományt; a bolondoknak pedig elméje (szíve) nem helyes.”

Protestáns: „A bölcseknek ajka hinti a tudást, az ostobáknak a szíve sem tiszta.”

Káldi: „A bölcsek ajka tudást hint, a balgák szíve azonban nem ilyen!”

Jeromos: „A bölcsek ajka tudást hint, nem így azonban a balgák szíve!”

Katolikus: „A bölcsek ajkai őrzik a tudományt, a balgák szívében nincsen állandóság.”

Frenkel Bernát: „A bölcsek ajka szórja a tudást, de a balgák értelme (szíve) nem helyes.”

IMIT: „A bölcsek ajkai szórják a tudást, de a balgák szíve helytelen.”

Naftali Kraus: „A bölcsek ajkai szórják a tudást, nem így az ostobáké (szíve).”

D.Zs. magyarázó: „A bölcsek ajkai a tudás *magvait* vetik el, de a bolondoknak még a szívtalaja sem tiszta. *(nincs kigazolva és vetésre előkészítve, ezért nem érdemes nekik a tudást hinteni, mert az csak *porhintés* lesz, és mert meg van írva: disznók elé *igazgyöngyöt nehogy* vessetek! – Mt. 7,6.; A szív különböző mértékben elő nem készített – vagyis művelésre alkalmatlan – és előkészített talajfajtáiról beszél Jézus - Először az alkalmatlanokról: **1. a letaposott talajról** – Mt. 13,4.19. /Mk. 4,4.15. /Lk. 8,5.12.; **2. a sziklás, köves talajról** – Mt. 13,5-6.20-21. /Mk. 4,5-6.16-17. /Lk. 8,6.13.; **3. a gyomos, gazos talajról** – Mt. 13,7.22. /Mk. 4,7.18-19. /Lk. 8,7.14.; **4. majd legvégül az előkészített, megművelt: jó – alkalmas – talajról** - Mt. 13,8.23. /Mk. 4,8.20. /Lk. 8,8.15.; Az elő nem készített szívtalajt előbb meg kell művelni! Na de hogyan? – kérdezheted. Ezt is az Igével (logosz) kell tenni, erről beszél nekünk Jeremiás próféta által Isten: „Nemde olyan az én Igém, mint a tűz, úgymond az Örökkévaló (JHVH), és mint a pöröly, amely szétzúzza a kősziklát?” Jer. 23,29.; Először az ilyen ígéket kell kihirdetni, mert a tűz elégeti és elpusztítja a gyomot és a gázt, a pöröly pedig szétzúzza a sziklát és feltöri a letaposott talajt! Előbb bűnbánat és bűnök

elhagyása, azután megtérés és újra-(felülről)születés, bemelegítés, Szent Szellemmel való betöltekezés és folyamatos utántöltés!”

Pld. 15,11.

Tanach (3826-libbah, 7585-s^ool, 11-abaddon) : שְׂאוֹל וְאֶבְרֹתַי נִגְדָה יְהוָה אֵף כִּי לִבּוֹת בְּנֵי אָדָם:

LXX: „ᾠδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;”
(kardiai; **hádész** = észrevehetetlen hely + **apóleia** = elpusztulás vagy: **abüsszosz** = mélység; **elmerült káosz**)

Károli: „A sír és a pokol (Seól) az Úr előtt vannak; mennyivel inkább az + emberek **szíve**.”

Protestáns: „A halálnak és elmúlásnak helye is az Úr előtt van, mennyivel inkább az embernek **szíve**.”

Káldi és Jeromos: „Az alvilág s az enyészet helye tárva van az Úr előtt, mennyivel inkább az emberek fiainak **szíve**.”

Katolikus: „Az alvilág s temető nyitva az Úr előtt, de mennyivel inkább az emberek **szíve**!”

Frenkel Bernát: „A sírt és az alvilágot ismeri az Örökkévaló, mennyivel inkább az ember fiainak **szívét**.”

IMIT: „Alvilág és enyészet az Örökkévaló előtt vannak, hát még az ember fiainak **szívei**.”

Hans Walter Wolff: „A halálnak és az elmúlásnak helye is az Úr előtt van, mennyivel inkább az emberek **léb(áb)ja (szíve)**!”

Naftali Kraus: „Az alvilág és a temető nyitva áll Isten előtt, mennyivel inkább az emberek **szíve**!”

Pld. 15,13-14-15. (4),

Tanach (3820-léb; 7307-rúach) : לֵב שִׂמְחָה יִיטֵב פְּנִים וּבִעֲצָבֹת לֵב רֹחַ נִכְאָה:

Tanach (3820-léb) : לֵב נִבּוֹן יִבְקֹשׁ דַּעַת וּפְנֵי כַסִּילִים יִרְעָה אֵילָה:

Tanach (3820-léb) : כִּלְיָמֵי עֵנִי רַעִים וְגוֹבֵל לֵב מִשְׁתַּה תְּמִיד:

LXX: „καρδίας εὐφραينوμένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις οὐσης σκυθρωπάζει.
(kardiasz, a második szív hiányzik és nem szerepel se a lélek-pszükhé, se a szellem-pneuma szó!) **καρδία** ὀρθῆ ζητεῖ αἴσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακά. (kardia) πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διὰ παντός.
(Hiányzik!)”

Károli: „A vidám **elme (szív)** megvidámítja az orcát; de a **szívnek** bánatja miatt a **lélek** (szellem) megszomorodik.” Az eszesnek **elméje (szíve)** keresi a tudományt; a tudatlanok szája pedig legel bolondságot. Minden napjai a szegénynek nyomorúságosak; a vidám **elméjünek (szívünek)** pedig szüntelen lakodalma van.”

Protestáns: „Az örvendező **szív** megszépíti az arcot, a bánatos **szív** azonban összetöri a **lelket** (szellemet!). Az értelmes **szív** tudásra törekszik, az ostobák szája pedig bolondságon rágódik. A csüggedőnek mindig rossz napja van, a **jókedvünek (vidám szívünek)** pedig mindig ünnepe.”

Káldi és Jeromos: „A **jókedv (jókedvű szív)** felderíti az arcot, a **szív** bánata pedig leveri a **lelket** (szellemet!). Az okos **szíve** tudást keres, a balgák szája pedig bolondságon legel. Bajos a szegény ember minden napja, de a derűs **kedély (szív)** olyan, mint a folytonos lakoma.”

Katolikus: „A vidám **szív** derűs teszi az arcot is, a **szív** bánata megöl minden életkedvet (szellemet!). Az okosnak **szíve** tudás után kutat, a balgák szája bolondságot áhít. A szűkölködőnek minden napja rossz, a vidám **kedélyű (szívű)** mindig ünnepet ül.”

Frenkel Bernát: „Derült kedély (szív) felvidítja az arcot, de a szív bánata folytán levert a lélek (szellem!). A belátó szíve keresi a tudást, de a balgák szája oktalanságon lefelé. A szegénynek minden napja szerencsétlen, de vidám kedélye (szíve) – állandó lakoma.”

IMIT: „Örvendő szív derültté teszi az arcot, de a szív fájalmában levert a lélek (szellem!). Értelmes szív tudást keres, de a balgák szája oktalanságot követ. A szegénynek napjai mind szomorúak, de a vidám szívű – állandó lakoma.”

Hans Walter Wolff: „Az örvendő léb(áb) (szív) megszépíti az arcot, a bánatos léb(áb) (szív) pedig összetöri a szellemet (rúach!). Az értelmes léb(áb) (szívű) tudásra törekszik, A csüggedőnek mindig rossz napja van, a jókedvűnek (vidám szívűnek) pedig mindig ünnepe.”

Naftali Kraus: „Örvendő szív (derűs kedély) felvidítja az arcot, míg a bánatos szív leverő hatású (a szellemre nézve). Az okos szíve tudásra törekszik, az ostobák szája bolondságon rágódik (lefelé). A szegény csüggedőnek minden napja rossz, de a jó kedélyű (szívű) (minden napja) ünnep.”

Pld. 15,21.

Tanach (3820-léb) :אילת שמחה לחסר לב ואיש תבונה יישר לכת:

LXX: „ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνήρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται.” (Hiányzik!)

Károli: „A bolondság öröme az esztelennek (kevés szívű); de az értelmes férfiú igazán jár.”

Protestáns: „A bolondság az esztelen (kevés szívű) ember öröme, de az értelmes egyenes úton jár.”

Káldi és Jeromos: „A sületlenség *kész* öröm a balgának (kevés szívűnek), az okos férfi pedig jól intézi (irányítja) lépéseit.”

Katolikus: „Akinak nincs esze (kevés szívű), az a balgaságnak örül, az okos ember egyenes úton jár.”

Frenkel Bernát: „A balgaság örömet szerez az értelmetlennek (kevés szívűnek), de a belátó ember egyenesen jár.”

IMIT: „Az oktalanság öröm az esztelennek (kevés szívűnek), de az értelem embere egyenesen jár.”

Naftali Kraus: „A hülyeség öröme az esztelennek (hiányos szívűnek), míg az értelmes az egyenes utat járja.”

Pld. 15,28.

Tanach (3820-léb) :לב צדיק יהגה לענות ופי רשעים יביע רעות:

LXX: „καρδιαὶ δικαίων μελετῶσιν πίστεις, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. (kardiai) δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται.”

Károli: „Az igaznak elméje (szíve) meggondolja, mit szóljon; az istenteleneknek pedig szája ontja a gonoszt.”

Protestáns: „Az igaz megfontolja szívében, hogy mit mondjon, a bűnös szájából pedig árad a rossz.”

Káldi és Jeromos: „Az igaz szíve megfontolja a *feleletet* (latinban: engedelmességről elmélkedik az igaz elméje), a gonoszok szája pedig ontja a *gazságot*.”

Katolikus: „Az igaz elméje (szíve), tisztességgel jár, a gonosz szája hitványságot buzog.”

Frenkel Bernát: „Az igaznak szíve meggondolja a választ, de a gonoszok szája bugyogtatja a sértéseket.”

IMIT: „Az igaznak szíve gondolkozik azon, mit feleljen, de a gonoszok szája bugyogtatja a rosszaságokat.”

Csia Lajos: „Az igazságos elmélkedik (hágá) (szívében), mielőtt felelne; de a gonosztevő bajokat szól”

Naftali Kraus: „Az igaz (szíve) megfontolja válaszát, de a vétkesek szájából árad a rossz.”

Pld. 15,30.

Tanach (3820-léb) מאור־עינים ישמח לֵב שמועה טובה תדשן־עצם:

LXX: „29. καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ. θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὄστα.” (kardian)

Károli: „A szemek világa megvidámítja a szívet; a jó hír megerősíti a csontokat.”

Protestáns: „A csillogó szemek megörvendeztetik a szívet, a jó hír felüdíti a testet.”

Káldi és Jeromos: „A Barátságos tekintet felvidítja a lelket (szívet), és a kedvező hír hizlalja (erősíti) a csontokat.”

Katolikus: „A ragyogó szem öröm a szívnek, a jó hír felüdíti a testet.”

Frenkel Bernát: „A szemek világa megvidámítja a szívet, jó hír pedig erőssé teszi a csontot.”

IMIT: „A szemek világossága megörvendezteteti a szívet, jó hír zsírossá teszi a csontot.”

Naftali Kraus: „A ragyogó (csillogó) szemek megörvendeztetik a szívet, a jó hír meg felüdíti a testet.”

Pld. 15,32.

Tanach (3820-léb) פורע מוסר מואס נפשו וישומע תוכחת קונה לֵב:

LXX: „ὅς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτὸν· ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ.” (Hiányzik!)

Károli: „A ki elvonja magát az erkölcsi tanítástól, megutálja az ő lelkét; a ki pedig hallgatja a feddést, értelmet (szívet) szerez.”

Protestáns: „Aki semmibe veszi az intést, önmagának árt, aki pedig hallgat a dorgálásra értelmessé (szívűvé) válik.”

Káldi és Jeromos: „Aki elveti az intelmet, lebecsüli önmagát, aki pedig hallgat a dorgálásra, belátásra (szívhez) jut.”

Katolikus: „Eldobja életét, aki szélnek ereszti az intést, aki hallgat a feddésre, okosságra (szívre) tesz szert.”

Frenkel Bernát: „Aki az oktatást nem követi, saját lelkét teszi csúffá, de aki a dorgálásra hallgat, értelmet (szívet) szerez.”

IMIT: „Aki elveti az oktatást, megveti a lelkét, de aki feddésre hallgat, észt (szívet) szerez.”

Hans Walter Wolff: „Aki semmibe veszi az intést, eldobja magától nefesét (lelkét), aki pedig hallgat a dorgálásra, megnyeri a léb(áb)ot (szívet) (az életet).”

Naftali Kraus: „Magának árt, ki semmibe veszi az intést, aki viszont hallgat a jó szóra – értelmet (szívet) szerez.”

Pld. 16,1.

Tanach (3820-léb) לאדם מערכי־לֵב ומיהרה מענה לשון:

LXX: Hiányzik a görög szövegből!

Károli: „Az embernél vannak az elme (szív) gondolatjai; de az Úrtól van a nyelv felelete.”

Protestáns: „Az emberi értelem (szív) tervezget, de az Úr adja meg, hogy mit mondjon a nyelv.”

Káldi és Jeromos: „Az ember dolga a szív előkészítése, de az Úrtól jő (érkezik) a nyelv helyes válasza (felelete).”

Katolikus: „A szívben meghányani – vetni – ez az emberek dolga, de a felelet az Úrtól jön a nyelvre.”

Frenkel Bernát: „Az embertől való a szív gondolata, de az Örökkévalótól a nyelv válasza.”

IMIT: „Az emberé a szívnek szándékai, de az Örökkévalótól való a nyelv felelete.”

Hans Walter Wolff: „Az emberi értelem (lébáb - szív) tervezget, de az Úr adja meg, hogy mit mondjon a nyelv.”

Naftali Kraus: „Az emberi értelem (szív) csak tervezget, de a kivitelezési mód isteni.”

Pld. 16.5.

Tanach (3820-léb) : תועבת יהוה כל־גבה־לב יד ליד לא יגקה:

LXX: „ἀκάθαρτος παρὰ θεῶ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ δὲ χειρᾶς ἐμβάλων ἀδίκως οὐκ ἄθωωθήσεται.” (hüpszélokardiosz, „hüpszélosz = magas, (önmaga által) felmagasztalt; olyan ember, aki fennhordja az orrát – magasra tartja a szívét, vagyis önmagát)

Károli: „Utálatos az Úrnak minden, a ki elméjében (szívében) felfuvalkodott, kezemet adom rá, hogy nem marad büntetlen.”

Protestáns: „Utál az Úr minden fölfuvalkodott szívűt, kezet rá, hogy nem marad büntetlen!”

Káldi és Jeromos: „Minden gögös (szívű) ember utálat az Úr előtt, kezet adok reá (a latinban: még ha kéz kéz mellett is van), hogy nem marad büntetlen! A jó út kezdete: megtenni, ami helyes, ez kedvesebb Istennél, mint áldozatot bemutatni.” (ez a rész a héber szövegből hiányzik, de megvan a görög és a latin fordításban)

Katolikus: „Utálat az Úrnak minden gögös (szívű) ember, kezemet adom rá: nem marad büntetlen!”

Frenkel Bernát: „Utálatos az Örökkévaló előtt minden dölyfös szívű, „kezet rá!” nem marad büntetlenül.”

IMIT: „Az Örökkévaló utálata minden büszke szívű; kezet kézre, nem marad büntetlenül.”

Naftali Kraus: „Utálja az Örökkévaló a gögös (szívű) embert, kezet rá, hogy nem marad büntetlen.”

Pld. 16.9.

Tanach (3820-léb) : לב אדם יחשב דרכו ויהוה יכין צעדו:

LXX: „πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβῆς εἰς ἡμέραν κακίην.” (Hiányzik!)

Károli: „Az embernek elméje (szíve) gondolja meg az ő útját; de az Úr igazgatja annak járását.”

Protestáns: „Az embernek az értelme (szíve) terveli ki útját, de az Úr irányítja járását.”

Káldi és Jeromos: „Az ember kieszeli útját szívében, de az Úr az, aki lépéseit irányítja.”

Katolikus: „A szív megtervezi az embernek az útját, de a lépéseit az Úr irányítja.”

Frenkel Bernát: „Az ember szíve elgondolja útját, de az Örökkévaló irányítja léptét.”

IMIT: „Az ember szíve kigondolja útját, de az Örökkévaló igazítja lépését.”

Hans Walter Wolff: „Az embernek a léb(áb)ja (szíve) terveli ki útját, de az Úr irányítja járását.”

Naftali Kraus: „A szív tervezi az ember útját, de Isten irányítja lépteit (vagyis ember tervez, Isten végez).”

Pld. 16,21.

Tanach (3820-léb) : לַחֲכָם לֵב יִקְרָא נֶבֶן וּמִתְקַ שְׁפִתָּיִם יִסִּיף לִקְחָ:

LXX: „τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται.” (Hiányzik!)

Károli: „A ki elméjében (szívében) bölcs, hívatik értelmesnek; a beszédnek pedig édessége neveli a tudományt.”

Protestáns: „A bölcs szívűt értelmesnek nevezik, a nyájas ajkak gyarapítják a tudást.”

Káldi és Jeromos: „Aki szívében bölcs, azt okosnak hívják, de az édesajkú többet ér el.(a héberben: de az édesajkú ékesszólással (?) tetézi)”

Katolikus: „Aki szívében bölcs, azt okosnak hívják, a kellemes beszéd megtoldja a tudást.”

Frenkel Bernát: „Értelmesnek nevezik a bölcs lelkűt (szívűt), az ajkak édessége gyarapítja a tanítást.”

IMIT: „A bölcs szívűt nevezik értelmesnek, s az ajkak édessége gyarapítja a tanulságot.”

Naftali Kraus: „Az okos szívűt értelmesnek tartják, és a kellemes beszéd megtoldja a tudást.”

Pld. 16,23.

Tanach (3820-léb) : לֵב חֲכָם יִשְׁכִּיל פִּיהוּ וְעַל־שְׁפִתָּיו יִסִּיף לִקְחָ:

LXX: „καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χεῖλεσιν φορέσει ἐπιγλωμοσύνην.” (kardia)

Károli: „A bölcsnek elméje (szíve) értelmesen igazgatja az ő száját, és az ő ajkain öregbíti a tudományt.”

Protestáns: „A bölcs szívű értelmesen beszél, és ajkával is gyarapítja a tudást.”

Káldi: „A bölcs szíve kioktatja száját, és növeli ajka kedvességét.”

Jeromos: „A bölcs szíve bölcsé teszi száját, és növeli ajka kedvességét.”

Katolikus: „A bölcsnek okosságot ad szájába a szíve, az ajkán meg a tudást gyarapítja.”

Frenkel Bernát: „A bölcsnek szíve értelmessé teszi száját, gyarapítja ajkán a tudást.”

IMIT: „A bölcsnek szíve oktatja száját és ajkain gyarapítja a tanulságot.”

Hans Walter Wolff: „A bölcs léb(áb)ja (szíve) okossá teszi a száját...”

Naftali Kraus: „Az okos szívű értelmesen beszél, ajka is a tudást gyarapítja.”

Pld. 17,3.

Tanach (3826-libbah) : מִצַּרְףּ לַכֶּסֶף יִכּוּר לְזָהָב וּבַחַן לִבֹּת יְהוָה:

LXX: „ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρῶ.” (kardiai)

Károli: „Az olvasztótégely az ezüst számára van, és a kemence az aranyéra; a szívek vizsgálója pedig az Úr.”

Protestáns: „Az ezüsthöz tégely kell, az aranyhoz olvasztókemence, de a szívek vizsgálója az Úr.”

Káldi és Jeromos: „Mint ahogy tűzzel próbálják ki az ezüstöt, és a kemencében az aranyat, úgy vizsgálja az Úr a szíveket. (a héber szerint: A tégely az ezüst számára van, a kemence az arany számára, - a szíveket pedig az Úr teszi próbára. - t.i. a szenvedések és kísértések tűzében).”

Katolikus: „Olvasztótégelyben olvasztják az ezüstöt, arany olvasztására a kemence szolgál, de a szíveket az Úr vizsgálj!”

Frenkel Bernát: „Olvasztótégely ezüstnek szolgál, kemence az aranyak, a szíveket azonban az Örökkévaló vizsgálja.”

IMIT: „Tégely az ezüstnek s kohó az aranyak, de a **szívek** vizsgálója az Örökkévaló.”

Naftali Kraus: „Mint olvasztótégely az ezüstnek és kemence az aranyak – olyan Isten a **szíveknek**.”

Pld. 17,16.

Tanach (3820-léb) : למה זה מחיר ביד־כסיל לקנות חכמה ולב־אין:

LXX: „ἵνα τί ὑπῆρξεν χρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται. (akardiosz) ὅς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβήν· ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά.”

Károli: „Miért van a vétel ára a bolondnak kezében a bölcsesség megszerzésére, holott nincsen néki elméje (szíve)?”

Protestáns: „Mire való a vételár az ostoba kezében, hogy bölcsességet vegyen, holott esze (szíve) sincsen?”

Káldi és Jeromos: „Mire jó a vagyon a balgának, mikor nem tud rajta bölcsességet vásárolni? (a héber szerint: ha nincs esze ahhoz, hogy bölcsességet vásároljon) /a szív szó teljesen hiányzik!/ Aki magasra építi házát, összeomlást keres, aki tanulni áttal, bajba kerül. (ez a versszak hiányzik a héber szövegből, de szerepel a görög és a latin fordításokban)”

Katolikus: „Vételár mire jó a balga kezében? Bölcsességet vesz tán? Hisz nincs esze (szíve) hozzá?”

Frenkel Bernát: „Mire való a vételár a balga kezében, hogy vegyen bölcsességet, holott nincs értelmessége (szíve)?”

IMIT: „Minek is a vételár a balgának kezében, hogy bölcsességet vegyen, s nincsen ész (szív)?”

Naftali Kraus: „Minek a pénz a hülye kezében? Hogy bölcsességet vegyen, amihez nincs esze (szíve)?”

Pld. 17,18.

Tanach (3820-léb) : אדם חסר־לב תוקע כף ערב ערבה לפני רעהו:

LXX: „ἀνήρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ ὡς καὶ ὁ ἐγγυόμενος ἐγγύη τὸν ἑαυτοῦ φίλον.” (Hiányzik!)

Károli: „Értelmetlen (kevés szívű) ember az, a ki kezét adja, fogadván kezességet barátja előtt.”

Protestáns: „Esztelen (kevés szívű) ember, aki kezét ad, és kezességet vállal barátjáért.”

Káldi és Jeromos: „Esztelen (kevés szívű) ember, aki kezességet vállal és társáért jótáll. (A latin szöveg szerint: A bolond tapsol kezeivel, - mikor kezes lett barátjáért.)”

Katolikus: „Csak az oktalan (kevés szívű) ember adja kezét, csak az ilyen vállal másért kezességet.”

Frenkel Bernát: „Értelmetlen (kevés szívű) ember, aki kezét adja, hogy kezességet vállaljon felebarátjáért.”

IMIT: „Esztelen (kevés szívű) ember kézbe csap, kezességet vállal felebarátja előtt.”

Naftali Kraus: „

Pld. 17,20.

Tanach (3820-léb) : עקש לב לא ימצא טוב ונהפך בלשונו יפול ברעה:

LXX: „ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς. ἀνήρ εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσεῖται εἰς κακά,” (szklérokardiosz, szklérosz = kemény, szklérokardia = keményszívűség)

Károli: „Az elfordult **szívű** ember nem nyerhet jót, és a ki az ő nyelvével gonosz, esik nyomorúságba.”

Protestáns: „Az álnok **szívű** embernek nem lesz jó vége, és a csalárd nyelvű bajba kerül.”

Káldi és Jeromos: „A romlott **szívű** nem lel szerencsét, s akinek hamis a nyelve bajba esik (kerül).”

Katolikus: „Akinek hamis a **szíve**, az nem boldogul, bajba kerül, akinek nem őszinte a nyelve.”

Frenkel Bernát: „Ferde **szívű** nem akadhat jóra, fonák nyelvű bajba esik.”

IMIT: „Álnok **szívű** nem talál jót, s aki nyelvével ferde, bajba esik.”

Naftali Kraus: „Az álnok **szívnek** nincs jó vége, és a csalárd nyelvű bajba kerül.”

Pld. 17,22.

Tanach (3820-léb, 7307-rúach) : לב שמח ייטב גהה ורחם נכאה תיכשׁגגם:

LXX: „χαρδία εὐφροαινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ, ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀσᾶ.” (kardia, a szellem-pneüma szó hiányzik!)

Károli: „A vidám **elme (szív)** jó orvosságul szolgál; a szomorú **lélek** (szellem) pedig megszáraztja a csontokat.”

Protestáns: „A vidám **szív** a legjobb orvosság, a bánatos **lélek** (szellem) pedig a csontokat is kiszárítja.”

Káldi és Jeromos: „Vidám **szív** jót tesz a *testnek* (a szír szöveg alapján helyreállítva. A latin szerint: Vidám lélek a (magas) életkort virágzóvá teszi. A mai héberben: jó a gyógyulásra.), a nyomott **kedély** (szellem) pedig elszarítja a csontokat.”

Katolikus: „A vidám **szív** jót tesz az egészségnek, a nyomott **kedély** (szellem) emészti a testet.”

Frenkel Bernát: „Vidám **kedély (szív)** a legjobb orvosság, bánatos **lélek** (szellem) kiszárítja a csontot.”

IMIT: „Örvendő **szív** jó gyógyítást ad, de a levert **lélek** (szellem) kiszárítja a csontot.”

Hans Walter Wolff: „A vidám **léb(áb) (szív)** a legjobb orvosság, a bánatos **lélek** (rúach) pedig a csontokat is kiszárítja.”

Naftali Kraus: „A jó **kedély** (szó szerint: vidám **szív**) a legjobb orvosság, míg a bánatos **lélek** (szellem) kiszárítja a csontot.”

Pld. 18,2.

Tanach (3820-léb) : לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם יבהתגלות לבו:

LXX: „οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας ἐνδεῆς φρενῶν· μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἀφροσύνη.” (Hiányzik!)

Károli: „Nem gyönyörködik a bolond az értelemben, hanem abban, hogy az ő **elméje (szíve)** nyilvánvalóvá legyen.”

Protestáns: „Az ostoba nem leli kedvét az értelemben, csak saját **eszének (szívének)** a fitogtatásában.”

Káldi és Jeromos: „A balga nem veszi (fogadja) be az okosság ígéit, ha csak nem azt mondod, amit **elméjében (szívében)** forgat. (A héber szerint: A balga nem okulást keres, - hanem azt, hogy feltárlja **belsejét (szívét).**)”

Katolikus: „A bolond nem leli kedvét a megértésben, csak azt mutogatja, ami tetszik neki (szívének).”

Frenkel Bernát: „Nem gyönyörködik a balga a belátásban, csak okosságának (szívének) fitogtatásában.”

IMIT: „Nem talál kedvet a balga az értelemben, hanem abban, hogy feltáruljon a szíve.”

Naftali Kraus: „Az ostoba nem szívleli az értelmet, csak a saját eszét (szívét) fitogtatja.”

Pld. 18,12.

Tanach (3820-léb) : **לפני שבר יגבה לב־איש ולפני כבוד עוה:**

LXX: „πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται.” (kardia)

Károli: „A megromlás előtt felfuvalkodik az ember elméje (szíve); a tisztesség előtt pedig + alázatosság van.”

Protestáns: „Akire romlás vár, annak fölfuvalkodik a szíve, de akire dicsőség, az alázatos.”

Káldi: „Romlás előtt felfuvalkodik az ember szíve, a dicsőség előtt pedig alázatosság jár.”

Jeromos: „Mielőtt összetörne, felfuvalkodik az ember szíve, a dicsőség előtt pedig alázatosság jár.”

Katolikus: „Nagyra van az ember elméje (szíve) a csőd előtt, a dicsőséget alázat előzi meg.”

Frenkel Bernát: „Bukás előtt fennhézó az ember szíve, de a tiszteletet megelőzi az alázatosság.”

IMIT: „Romlás előtt büszkélkedik az ember szíve, de a tiszteletnek előtte alázatosság van.”

Hans Walter Wolff: „Akire romlás vár, annak fölfuvalkodik a szíve, de akire dicsőség, az alázatos.”

Naftali Kraus: „Bukás előtt nagyra van az ember (szíve), míg a dicsőséget alázat előzi meg.”

Pld. 18,15.

Tanach (3820-léb) : **לב־נבון יקנה דעת ואזן חכמים תבקש דעת:**

LXX: „καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν, ὅσα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν.” (kardia)

Károli: „Az eszesnek elméje (szíve) tudományt szerez, és a bölcsenek füle tudományt keres.”

Protestáns: „Az értelmes ember szíve ismeretet szerez, és a bölcsenek füle ismeretre törekszik.”

Káldi és Jeromos: „Az értelmes szív megszerzi a tudást, s a bölcsenek füle *fel*keresi a tudományt.”

Katolikus: „Az okos ember szívét megnyeri a tudás, a bölcsnek a füle is ismeretet keres.”

Frenkel Bernát: „A belátó értelem (szív) tudást szerez, és a bölcsenek füle tudást keres.”

IMIT: „Az értelmesnek szíve tudást szerez, s a bölcsenek füle tudást keres.”

Hans Walter Wolff: „Az értelmes ember szíve ismeretet szerez, és a bölcsenek füle ismeretre törekszik.”

Naftali Kraus: „Értelmes (ember) (szíve) tudást szerez, és a bölcsenek füle ismeretet.”

Pld. 19,3.

Tanach (3820-léb) : **אולת אדם תסלף דרכו ועליהוה יזעף לב־:**

LXX: „ἀφροσύνη ἀνδρός λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ θεὸν αἰτιαται τῇ καρδία αὐτοῦ.” (kardia)

Károli: „Az embernek bolondsága fordítja el az ő útját, és az Úr ellen haragszik az ő szíve.”

Protestáns: „Az embert a saját bolondsága vezeti félre, mégis az Úr ellen zúgolódik a szíve.”

Káldi és Jeromos: „Az ember elrontja útját balgaságával, és szíve mégis az Úr ellen dühöng!”

Katolikus: „Az embernek balgasága rontja el az útját, a szíve mégis az Urat hibáztatja.”

Frenkel Bernát: „Az ember balgasága elferdíti útját, s mégis az Örökkévaló ellen lázong szíve.”

IMIT: „Az ember oktalansága elferdíti útját, és az Örökkévaló ellen háborog szíve.”

Hans Walter Wolff: „

Naftali Kraus: „Van, kit saját butasága vezet félre, és mégis Isten ellen lázong (szíve).”

Pld. 19,8.

Tanach (3820-léb) : קנה לב אהב נפשו שמר תבונה למצא־מוֹב:

LXX: „ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτὸν· ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν, εὐρήσει ἀγαθά.”
(Hiányzik!)

Károli: „A ki értelmet (szívet) szerez, szereti az életét, a ki megőrzi az értelmességet, jót nyer.”

Protestáns: „Aki értelmet (szívet) szerez, önmagát szereti, aki megőrzi tudását, megtalálja a jót.”

Káldi és Jeromos: „Aki értelmet (szívet) szerez jót akar lelkének, aki megőrzi a belátást, meglesi a boldogságot.”

Katolikus: „Aki szert tesz az okosságra (szívre), szereti életét, aki hű marad a tudáshoz, az jól jár.”

Frenkel Bernát: „Önmagát szereti, aki értelmet (szívet) szerez, boldogságot talál, aki a belátásra ügyel.”

IMIT: „Aki szívet szerez, szereti lelkét, aki megőrzi az értelmet, jót fog találni.”

Hans Walter Wolff: „Aki értelmet (léb(áb)ot – szívét!) szerez, a nefesét szereti, aki megőrzi a tudását, megtalálja a jót.”

Naftali Kraus: „Aki szert tesz tudásra (szívre), szereti önmagát, és aki megőrzi a tudást, csak jóban lesz része.”

Pld. 19,21.

Tanach (3820-léb) : רבות מחשבות בלב־איש ועצת יהוה היא תקום:

LXX: „πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλή τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει.”
(kardia)

Károli: „Sok gondolat van az ember elméjében (szívében); de csak az Úrnak tanácsa áll meg.”

Protestáns: „Sokféle szándék van az ember szívében, de csak az Úr tanács valósul meg.”

Káldi és Jeromos: „Sokféle terv van az ember szívében, de csak az Úr akarata (szó szerint: tanácsa) áll meg (a helytálló!)”

Katolikus: „Mennyi terv van az embernek szívében! De csak az maradandó, amit az Úr határoz.”

Frenkel Bernát: „Sok terv van az ember elméjében (szívében), de csak az Örökkévaló határozata valósul meg.”

IMIT: „Sok a gondolat a férfi szívében, de az Örökkévaló tanácsa – az áll fenn.”

Naftali Kraus: „Sok gondolat van az ember szívében, de csak Isten akarata valósul meg.”

Pld. 20,5.

Tanach (3820-léb) : מים עמקים עצה בלב־איש ואיש תבונה ידלנה:

LXX: „ὕδωρ βαθὺ βουλή ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἀνηρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.” (kardia)

Károli: „Mély víz a férfiónak elméjében (szívében) a tanács; mindazáltal a bölcs ember kimeríti azt.”

Protestáns: „Mély víz az ember szívének a terve, de az okos ember kimentí.”

Káldi és Jeromos: „Mint a mély víz, olyan a terv az ember szívében, de okos ember kimeríti (kimeregeti) azt.”

Katolikus: „A férfi szívében mélységek vize a döntés, de az okos ember a felszínre hozza.”

Frenkel Bernát: „Mélységes víz a szándék a férfiu szívében, de értelmes ember napfényre hozza azt.”

IMIT: „Mélységes víz a tanács az ember szívében, de az értelem ember merít belőle.”

Naftali Kraus: „Mély víz a bölcs tanács (a szívben), az értelmes ember feltárja.”

Pld. 20.9.

Tanach (3820-léb) : מִי־אָמַר זְכוּתִי לְבִי טְהוֹרָתִי מִחַטָּאתַי :

LXX: „τίς καυχῆσεται ἀγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρορησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν;” (kardian)

Károli: „Ki mondhatná azt: megtisztítottam szívemet, tiszta vagyok az én bűnömtől?”

Protestáns: „Ki mondhatja: tisztán tartottam szívemet, tiszta vagyok nincs vétkem?”

Káldi és Jeromos: „Ki mondhatja: Tiszta az én szívem, tiszta vagyok a bűntől!”

Katolikus: „Ki mondhatja: Tisztán tartottam szívemet, s ment vagyok a bűntől?”

Frenkel Bernát: „Ki mondhatja azt: Megtisztítottam szívemet, tiszta vagyok bűnömtől?”

IMIT: „Ki mondhatja: megtisztítottam szívemet, tiszta lettem vétkemről?”

Naftali Kraus: „Ki állíthatja: tiszta a szívem, megtisztítottam vétkeimtől?”

Pld. 21.1.

Tanach (3820-léb) : פְּלִגְיָמִים לְבַבְךָ בִּיד־יְהוָה עַל־כֹּל־אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יִשׁוּ׃

LXX: „ὥσπερ ὄρη ὕδατος, οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὗ ἔδαν θέλων νεύση, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν.” (kardia)

Károli: „Mint a vizeknek folyásai, olyan a királynak szíve az Úrnak kezében, valahová akarja, oda hajtja azt!”

Protestáns 1995: „Olyan az Úr kezében a király szíve, mint a patak vize: arra vezeti, amerre akarja.”

Káldi és Jeromos: „Olyan a király szíve az Úr kezében, mint a vízfolyás, ahová akarja, oda irányítja.”

Katolikus 1973: „A király szíve vízfolyás az Úr kezében, ahová akarja, oda irányítja.”

Frenkel Bernát 1926: „Mint a vízesatornák a királyok szíve az Örökkévaló (JHVH) kezébe(n), valahová akarja, oda hajtja.”

IMIT 1907: „Vízerek a király szíve az Örökkévaló (JHVH) kezében, valamerre akarja, hajlítja azt.”

Naftali Kraus 2001: „Mint a patak vize Isten kezében a király szíve; arra vezeti, amerre akarja.”

Pld. 21.2.

Tanach (3826-libbach) : כִּלְדֹרְךָ־אִישׁ יִשָּׂר בְּעֵינָיו וְתָכַן לְבוֹת יְהוָה׃

LXX: „πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ καρδίας κύριος.” (kardiasz)

Károli: „Az embernek minden útja igaz a maga szemei előtt; de a szívek vizsgálója az Úr.”

Protestáns: „Minden útját helyesnek tartja az ember, de az Úr vizsgálja meg a szíveket.”

Káldi és Jeromos: „Az ember minden útja helyes a saját szemében, a szíveket mégis az Úr veti latra.”

Katolikus: „A maga útját minden ember jónak látja, de az Úr a **szívek** vizsgálója.”

Frenkel Bernát: „Saját eljárását minden ember helyesnek tartja, de az Örökkévaló (JHVH) a **szívek** vizsgálója.”

IMIT: „Az embernek minden útja egyenes az ő szemeiben, de az Örökkévaló (JHVH) határozza meg a szíveket.”

Naftali Kraus: „Az ember szemében minden, amit tesz, jó; (de) a **szívet** az Isten fürkészi.”

Pld. 21,4.

Tanach (3820-léb) : רֹם-עֵינַיִם וְרֹחַב-לֵב נֹר רְשָׁעִים חֲטָאָה:

LXX: „μεγαλόφρων ἐφ’ ὕβρει θρασυ**καρδίας**, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτία.”
(thrasükardiosz)

Károli: „A szemnek fennhéjázása és az **elmének (szívnek)** kevélysége: az istentelenek szántása, bűn.”

Protestáns: „A gögös tekintet és a kevély **szív** a bűnösök mécsese: vétek.”

Káldi és Jeromos: „A szemek fennhéjázása **szívbeli** felfuvalkodás; a gonoszok szövétneke a bűn.” (vagy: a gonoszok friss szántása bűn)

Katolikus: „A szemek kevélysége, a **szív** pökhendisége, a gonosz lámpása: bizony csupa bűn.”

IMIT: „Szemek büszkesége és **szívnek** gögje: a gonoszok vétektermő mezeje.”

Naftali Kraus: „A gögös szem és a pökhendi **szív** – a rosszak vétektermő mezsgyéje.”

Pld. 22,11.

Tanach (3820-léb) : אִהַב מְהֹרָר-לֵב חֵן שְׁפִתָּיו רַעְהוּ מִלֵּךְ:

LXX: „ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας **καρδίας**, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι· χεῖλεσιν ποιμαίνει βασιλεύς.” (kardiasz; a görög szöveg itt (meg)szent(elt)ül, vagyis erkölcsileg tiszta szívet ír! – „hosziasz”-t és Isteni szeretetet „agapa”-t)

Károli: „A ki szereti a **szívnek** tisztaságát, beszéde kedvesség: annak barátja a király.”

Protestáns: „Aki szereti a **szív** tisztaságát, és jóindulattal beszél, annak barátja a király.”

Káldi és Jeromos: „Azt kedveli az Úr, ki tisztas**szívű**; ki szépen tud beszélni, annak a király a barátja.” (Úr- csak a görög és szír fordításban szerepel; a latinban: Annak, ki szereti a **szívnek** tisztaságát, - Ajkai kedvessége miatt a király lesz a barátja.)

Katolikus: „Az Úr a tiszta **szívűeket** szereti, akinek sima a nyelve, annak a király a barátja.”

IMIT: „Szereti a tiszta **szívűt**, barátja a kedves ajkúnak a király.”

Naftali Kraus: „Szereti a király a tiszta **szívűt**, és barátja a kedves ajkúnak.”

Pld. 22,15.

Tanach (3820-léb) : אֹלֶת קְשׁוּרָה בִּלְבָב נָעַר שֶׁבֶט מוֹסֵר יִרְחִיקָנָה מִמֶּנּוּ:

LXX: „ἄνοια ἐξήπται **καρδίας** νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ’ αὐτοῦ.” (kardiasz)

Károli: „A gyermek **elméjéhez (szívéhez)** köttetett a bolondság; de a fenyítés vesszeje messze elúzi ő tőle azt.”

Protestáns: „A gyermek **szívéhez** hozzátartozik az ostobaság, de a fenyítő bot kiúzi belőle.”

Káldi és Jeromos: „Dőreség tapad az ifjú **szívéhez**, a fenyítő pálca azonban leszedi róla.”

Katolikus: „Ha dőreség tapad a fiú **szívéhez**, a fenyítő pálca leszedi róla.”

Frenkel Bernát: „A gyermek **szívének** makacs oktalanságát a fenyítő pálca majd eltávolítja.”

IMIT: „Az oktalanság hozzá van kötve a fiú **szívéhez**, a fenyítés pálcája eltávolítja tőle.”

Naftali Kraus: „Az ifjú **szíve** butaságát a fenyítő pálca eltávolítja.”

Pld. 22,17.

Tanach (3820-léb) : **לִבְךָ תִשִּׁית לְדַעְתִּי** : **הַט אֶזְנְךָ וְשִׁמְעֵ דַבְרֵי חֲכָמִים וְלִבְךָ תִשִּׁית לְדַעְתִּי**

LXX: „Λόγοις σοφῶν παρόβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῶς ὅτι καλοὶ εἰσιν.” (kardian)

Károli: „Hajtsd füledet, és hallgasd a bölcseknek beszédeit; és a te elmédet (szívedet) figyelmeztess az én tudományomra.”

Protestáns: „Fordítsd ide füledet, hallgasd a bölcsek szavait, és figyeljen elméd (szíved) tudományomra!”

Káldi és Jeromos: „Hajtsd ide füledet és hallgasd a bölcsek mondásait, vedd szívedre tanításomat,”

Katolikus: „A bölcsek szavai: Nyisd ki a füledet és halld meg szavaimat, igyekezz szíveddel megérteni őket.”

Frenkel Bernát: „Hajtsd füledet és hallgasd a bölcsek szavát, szívedet hajlítsd megismerésre,”

IMIT: „Hajlítsd füledet és halljad a bölcsek szavait, és szívedet fordítsd tudásomra.”

Naftali Kraus: „Fülelj ide, és hallgasd a Bölcsek szavát; és vedd lelkedre (szívedre) tanításomat!”

Pld. 23,7.

Tanach (3820-léb) : **כִּי כַּמֹּד־שֶׁעַר בִּנְפִשׁוֹ כִּן־הוּא אֶכֶל וְשִׁתָּה יֹאמַר לְךָ וְלִבּוֹ בַל־עֵמֶךָ** : **כִּי כַּמֹּד־שֶׁעַר בִּנְפִשׁוֹ כִּן־הוּא אֶכֶל וְשִׁתָּה יֹאמַר לְךָ וְלִבּוֹ בַל־עֵמֶךָ**

LXX: „ὄν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει.” (hiányzik!)

Károli: „Mert mint a ki számítgatja a falatot magában, olyan ő: egyél és igyál, azt mondja te néked; de azért nem jó akarattal (szívvel) van tehozzád.”

Protestáns: „mert olyan ő, mint aki számolgat magában: Egyél, igyál! – mondja neked, de nem szívesen (szívből).”

Káldi és Jeromos: „Mert mint a bűvész és a jós, arra következtet, mit nem tud. Mondja ugyan: Egyél csak! Igyál csak! De nem mondja neked szívből,”

A görög alapján kiigazított héber szöveg szerint:

„Mert olyan az, mint a hajszál a torokban. Az irigy ember falatja hányásra ingerel, úgymint a torokba tévedt hajszál.”

Katolikus: „Olyan volna ez, mint vihar a torkának! Bár azt mondja: „Csak egyél és igyál”, de azért szíve nem érez együtt veled.”

Frenkel Bernát: „mert bizony lelkében számítgató ő, „egyél! Igyál!” mondogatja neked, de szíve nincs veled.”

IMIT: „Mert olyan ő, amint lelkében számítgat; egyél és igyál mondja neked, de szíve nincs veled.”

Naftali Kraus: „mivel ő csak számolgat magában; egyél – igyál, mondja neked, de nem szívesen.”

Pld. 23,12.

Tanach (3820-léb) : **הַבִּיאָה לְמוֹסֵר לִבְךָ וְאוֹזֵן לְאִמְרֵי־דַעְתִּי** : **הַבִּיאָה לְמוֹסֵר לִבְךָ וְאוֹזֵן לְאִמְרֵי־דַעְתִּי**

LXX: „δοῦς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὤτά σου ἐτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως.” (kardian)

Károli: „Add a te elmédet (szívedet) az erkölcsi tanításra, és a te füleidet a bölcs beszédekre.”

Protestáns : „Szívleld meg az intést, és hallgass az okos beszédre!”

Káldi és Jeromos: „Nyisd meg szívedet az intellemmek, és füledet az okos beszédnek!”

Katolikus: „A szíved legyen nyitva az intellemmek, az okos beszédnek meg a füled.”

Frenkel Bernát: „Irányítsd szívedet az oktatásra, füledet az értelmes beszédre.”

IMIT: „Nyújtsd oda az oktatásnak **szívedet** és füledet a tudás mondásainak.”

Naftali Kraus: „Szívleld meg az intést (vagy: irányítsd szíved az oktatásra), és hallgass az okos beszédre.”

Pld. 23,15. (2),

Tanach (3820-léb) : **לִבְךָ יִשְׁמַח לְבִי גַם־אֲנִי**;

LXX: „υιέ, ἐὰν σοφῆ γένηταί σου ἡ **καρδιά**, εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν **καρδίαν**,” (kardia - kardan)

Károli: „Szerelmes fiam, ha bölcs lesz a te **elméd (szíved)**, örvendez a **lelkem (szívem)** nékem is.”

Protestáns: „Fiam, ha bölcs a **szíved**, örül az én **szívem** is”

Káldi és Jeromos: „Fiam! ha **szíved** bölcs lesz, az én **szívem** is örvendez veled,”

Katolikus: „Fiam, ha bölcs a **szíved**, akkor **szívemből** örülök,”

Frenkel Bernát: „Fiam, ha bölcs a te **szíved**, akkor az én **szívem** is örvendezik,”

IMIT: „Fiam, ha bölcs lett a **szíved**, örül az én **szívem** is;”

Naftali Kraus: „Fiam, ha bölcs a **szíved**, annak örülök én **(a szívem)** is.”

Pld. 23,17.

Tanach (3820-léb) : **אַל־יִקְנָא לְבָךְ בַּחַטָּאִים כִּי אִם־בִּירְאָתִי הוּא כָּל־הַיּוֹם**;

LXX: „μη ζηλοῦτω ἡ **καρδιά** σου ἀμαρτωλοῦς, ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν.” (kardia)

Károli: „Ne irigykedjék a te **szíved** a bűnösökre; hanem az Úr félelmében légy egész napon;”

Protestáns: „Ne irigyelje a **szíved** a vétkeket, inkább az Urat féld mindennap;”

Káldi és Jeromos: „Ne *induljon fel* **szíved** a bűnösök miatt, hanem az Úr félelmében légy szüntelen;” (latin szerint: Ne vetélkedjék **szíved** a bűnösökkel.)

Katolikus: „Ne a bűnösök miatt gerjedjen föl **szíved**, inkább minden nap az Úr félelmében (gerjedjen föl)!”

Frenkel Bernát: „Ne irigyelje **szíved** a vétkeket, hanem csak istenfélő legyen minden időben;”

IMIT: „Ne irigykedjék **szíved** a vétkekre, hanem istenfélelemben legyen egész nap.”

Hans Walter Wolff: „Ne irigyelje **léb(áb)od (szíved)** a vétkeket, inkább az Urat féld mindennap...”

Naftali Kraus: „Ne **irigyeld (szíved)** a vétkeket, csak istenfélő légy mindig.”

Pld. 23,19.

Tanach (3820-léb) : **שְׁמַע־אֶת־הַבְּנֵי חָכָם וְאִשְׁרַי בְּדֶרֶךְ לְבָבְךָ**;

LXX: „ἄκουε, υιέ, καὶ σοφὸς γίνου καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς **καρδίας**.” (kardiasz)

Károli: „Hallgass te, fiam, engem, hogy légy bölcs, és jártasd ez úton **szívedet**.”

Protestáns: „Hallgass rám fiam, légy bölcs, és irányítsd **szíved** a helyes útra!”

Káldi és Jeromos: „Figyelmezz, fiam, és légy bölcs, irányítsd **szívedet** egyenes útra!”

Katolikus: „Figyelj, fiam, és légy bölcs, a **szívedet** vezesd egyenes úton.”

Frenkel Bernát: „Azért légy szófogadó gyermekem, hogy bölccsé váljál, és igazítsd az egyenes útra **szívedet**.”

IMIT: „Halljad, fiam te, és légy bölcs, és igazítsd az útra **szívedet**.”

Naftali Kraus: „Hallgass rám, fiam, és légy okos, **szívedet** vezérelj az egyenes úton.”

Pld. 23,26.

Tanach (3820-léb) : תנהבני לבך לי ועינדך דרכי תרצנה:

LXX: „δός μοι, υιέ, σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτωσαν.” (kardian)

Károli: „Adjad, fiam, a te **szívedet** nékem, és a te szemeid az én útjaimat megőrizték.”

Protestáns: „Add nekem a **szívedet**, fiam, és tartsd szemed előtt útjaimat!”

Káldi és Jeromos: „Add nekem, fiam, **szívedet**, és szemed vigyázzon útjaimra:”

Katolikus: „Fiam, add nekem a **szívedet**, útjaim leljenek tetszésre szemedben.”

IMIT: „Adjad, fiam, szívedet énnekem, és szemeid óvják meg útjaimat.”

Hans Walter Wolff: „Add nekem a **léb(áb)odat**, fiam, és tartsd szemed előtt útjaimat!”

Naftali Kraus: „Add nekem a **szíved**, fiam, és tartsd szem előtt utamat.”

Pld. 23,33.

Tanach (3820-léb) : עינדך יראו זרות ולבך ידבר תהפכות:

LXX: „οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὅταν ἴδωσιν ἄλλοτριαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά,” (hiányzik!)

Károli: „A te szemeid nézik az idegen asszonyt, és a te **elméd (szíved)** gondol gonoszsgot.”

Protestáns: „Szemed zavaros dolgokat lát, te **magad (szíved)** pedig össze-vissza beszélsz.”

Káldi és Jeromos: „A szemed fura dolgokat (a latinban: idegen asszonyokat) lát, és **szíved** bolondokat beszél:”

Katolikus: „Különös dolgokat látnak a szemeid, és a **szíved** (csupa) bolondságot beszél.”

Frenkel Bernát: „Szemed idegen dolgot lát, **szíved** ferdeséget fecseg,”

IMIT: „Szemeid idegen dolgokat látnak majd, és **szíved** ferdeségeket beszél:”

Naftali Kraus: „Szemed zavaros dolgokat lát, és **te (a szíved)** bolondságot beszélsz.”

Pld. 23,34.

Tanach (3820-léb) : והיית כשכב בלב־ים וכשכב בראש־חבל:

LXX: „καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῶ κλύδωνι” (en kardia thalassész = a tenger szívében, a mély tengeren, a nyílt óceánon)

Károli: „És olyan leszel, mint a ki fekszik a tenger **közepében (szívében)**, és a ki fekszik az árbocfának tetején.”

Protestáns: „És olyan leszel, mint aki tenger **közepén (szívében)** fekszik, vagy mint aki az árbockosárban fekszik.”

Káldi és Jeromos: „Úgy vagy, mintha a tenger **közepén (szívében)** feküdnél, mint az alvó kormányos, ki elvesztette a kormányt.” (vagy a csekély módosítással kiigazított héber szöveg alapján: „vagy mintha kötélén kúsznál.”)

Katolikus: „Úgy érzed magad, hogy **mély** tengeren (a tenger **szívében)** hánykódsz, mintha az árbocrúd tetején feküdnél.”

Frenkel Bernát: „Olyan leszel, mintha a tenger **mélyén (szívében)** feküdnél, mintha feküdnél az árboc tetején.”

IMIT: „s olyan lész, mint aki a tenger **közepén (szívében)** fekszik, s mint aki fekszik az árbocnak tetején.”

Naftali Kraus: „Olyan leszel, mint aki a tenger(**szívében**)en hánykódik, vagy mint, aki az árbockosárban fekszik.”

Pld. 24,2.

Tanach (3820-léb) : כִּישָׁר יִהְיֶה לָבָם וְעַמְלֵם שְׁפִתֵיהֶם תִּדְבַר נֹנָה;

LXX: „ψεύδη γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χεῖλη αὐτῶν λαλεῖ.” (kardia)

Károli: „Mert pusztítást gondol az ő szívük, és bajt szólnak az ő ajkaik.”

Protestáns: „Mert pusztításon töpreng a szívük, és bántó, amit beszél az ajkuk.”

Káldi és Jeromos: „Mert szívük erőszakot (héber: bajt) tervez, és ajkuk csalárdságot beszél.”

Katolikus: „Az ilyenek (gonosz emberek) szíve erőszakot tervez, az ajkuk meg csalárdságot beszél.”

Frenkel Bernát: „mert pusztulást gondol szívük, bajt beszél az ajkuk.”

IMIT: „mert pusztítást gondol ki szívök és bajt beszélnek ajkaik.”

Hans Walter Wolff: „Mert pusztításon töpreng a léb(áb)juk szívük, és bántó, amit beszél az ajkuk.”

Naftali Kraus: „Rabláson jár az eszük (szívük), és bántó ajkuk szava.”

Pld. 24,12.

Tanach (3826-libbach) כִּי־תֹאמַר הֵן לֹא־יִדְעֻנוּ זֶה הֲלֹא־תִכַּן לִבּוֹת הוֹאִי־יִבֵן וְנִצַּר נִפְשֶׁךָ הוּא יִדַע וְהִשִּׁיב לְאָדָם כַּכַּעֲלֹ

LXX: „ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει, καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν αὐτὸς οἶδεν πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.” (kardiasz)

Károli: „Ha azt mondanád: ímé, nem tudtuk ezt; nemde, a ki vizsgálja az elméket (szíveket), ő érti, és a ki őrzi a te lelkedet, ő tudja? és kinek-kinek az ő cselekedetei szerint fizet.”

Protestáns: „Ha azt mondanád, hogy erről nem tudunk, az, aki a szíveket vizsgálja, beléd lát, és aki lelkedet őrzi, ismer; ő megfizet az embereknek cselekedete szerint.”

Káldi és Jeromos: „Ha azt mondod: „Nem telik erőmből! (héber: nem tudtunk róla)” Nemde látja, ki a szíveket mérlegeli, s aki lelkedet (héber: a lelkeket) szemmel tartja, tud mindenről, és kinek-kinek tettei szerint megfizet!”

Katolikus: „Hogyha azt mondod: „Hisz nem tudtunk róla!”, aki a szíveket vizsgálja, az látja. Aki a lelked fölött örökődik, az tudja, és a tette szerint fizet az embernek.”

Frenkel Bernát: „ha késlekednél – mondván, nem tudtuk azt -, nemde a szívek vizsgálója az figyel és lelked megőrzője az tudja; fizet majd az embernek cselekedetéhez mérten.”

IMIT: „Ha azt mondod: lám nem tudtunk róla, nemde a szívek meghatározója, ő ügyel rá, és lelked megóvója – ő tudja, és viszonz az embernek tette szerint.”

Hans Walter Wolff: „Ha azt mondanád, hogy erről nem tudtunk, az, aki a szíveket vizsgálja, beléd lát...”

Naftali Kraus: „Ha azt mondanád: nem tudtunk erről – aki a szíveket vizsgálja, az tudja, és lelkednek őrzője ismer téged; (és ő) megfizet az embernek cselekedete szerint.”

Pld. 24,17.

Tanach (3820-léb) : כַּנְפֵי אוֹיְבֶיךָ אֶל־תִּשְׂמַח וּבְכַשְׁלוֹ אֶל־יִגַּל לָבָךְ;

LXX: „ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου.” (hiányzik!)

Károli: „Mikor elesik a te ellenséged: ne örülj; és mikor megütközik: ne vigadjon a te szíved.”

Protestáns: „Ha elesik ellenséged, ne örülj, és ha elbukik, ne vigadjon a szíved.”

Káldi és Jeromos: „Ne örülj ellenséged bukásán, és ne ujjongjon szíved az ő botlása fölött.”

Katolikus: „Hogyha ellenséged elbukik, ne örülj, ne ujjongjon **szíved**, amikor elbotlik.”
Frenkel Bernát: „Mikor elesik az ellenséged, ne örvendj, bukásának ne ujjongjon **szíved**.”
IMIT: „Midőn elesik az ellenséged, ne örülj, s midőn megbotlik, ne vigadjon **szíved**.”
Naftali Kraus: „(viszont) ha elesik ellenséged, ne örvendj, bukásán ne ujjongjon **szíved**.”

Pld. 24,30.

Tanach (3820-léb) : על־שׂדה אישׁ עצל עברתי ועל־כרם אדם חסר־לב :

LXX: „ὡσπερ γεώργιον ἀνήρ ἄφρων, καὶ ὡσπερ ἀμπελῶν ἄνθρωπος ἐνδειῆς φρενῶν” (hiányzik!)

Károli: „A rest embernek mezejénél elmenék, és az esztelennek (**kevés szívű**) szőleje mellett.”

Protestáns: „Elmentem a lusta ember földje mellett, és az esztelen (**kevés szívű**) ember szőlője mellett.”

Káldi és Jeromos: „Elmentem a rest ember szántója mellett, s az oktalan (**kevés szívű**) férfiú szőlője alatt.”

Katolikus: „Egy tohonya ember földje mellett jártam és egy ostoba (**kevés szívű**) ember szőlejénél.”

Frenkel Bernát: „A lusta férfi mezeje mellett elmentem, az értelmetlen (**kevés szívű**) ember szőlője mellett.”

IMIT: „Rest ember mezeje mellett mentem el, és esztelen (**kevés szívű**) ember szőleje mellett.”

Hans Walter Wolff: „Elmentem a lusta ember földje mellett, és a kevés **léb(áb)ú** (**szívű**) szőlője mellett.”

Naftali Kraus: „Elmentem egy lusta ember földje mellett; a buta (**kevés szívű**) ember szőleje mellett.”

Pld. 24,32.

Tanach (3820-léb) : ואחזה אנכי אשית לבי ראיתי לקחתי מוסר :

LXX: „ὄσπερον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν.” (hiányzik!)

Károli: „Melyet én látván gondolkodám (**szívemben**), és nézván, ezt a tanulságot vevém abból.”

Protestáns: „Amikor ezt láttam, elgondolkoztam (**szívemben**), elnéztem, és ezt az okulást szereztem.”

Káldi és Jeromos: „Mikor ezt láttam, észbe (**szívembe**) vettem (kaptam), okultam a példáján!”

Katolikus: „Jól megnéztem, aztán eltöprengtem rajta (**szívemben**), és ezt a tanulságot szűrtem le belőle.”

Frenkel Bernát: „Ezt látván, felfigyeltem (**szívemmel**), ezt szemlélvén, tanulságot nyertem.”

IMIT: „Néztem én, ráfordítottam szívemet, láttam, tanulságot vettem.”

Naftali Kraus: „Látván ezt belegondoltam (**szívemmel**); elnéztem és leszűrtem a tanulságot.”

Pld. 25,3.

Tanach (3820-léb) : שמים לרום וארץ לעמק ולב מלכים אין חקר :

LXX: „οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδιά δὲ βασιλέως ἀνεξέλεγκτος.” (kardia)

Károli: „Az ég magasságra, a föld mélységre, és a királyoknak szíve kikutathatatlan.”

Protestáns: „Az ég magassága, a föld mélysége és a királyoknak szíve kikutathatatlan.”

Káldi és Jeromos: „Az ég magasságát, a föld mélységét, s a király szívét nem lehet kipuhatolni.”

Katolikus: „Az ég magassága, a föld mélysége és a király szíve kifürkészhetetlen.”

Frenkel Bernát: „Valamint az ég magasságában és a föld mélységében, úgy a király szíve kifürkészhetetlen.”

IMIT: „Az ég magasságra s a föld mélységre – s a királyok szíve kikutathatatlan.”

Naftali Kraus: „Az ég magassága, a föld mélysége és a királyok szíve kifürkészhetetlen.”

Pld. 25,20.

Tanach (3820-léb) :עַל לִב־רַע: מַעֲדָה בְּגַד בַּיּוֹם קָרָה חֲמֵץ עַל־נֶתֶר וְשֵׁר בְּשָׂרִים עַל לִב־רַע:

LXX: „ὥσπερ ὄξος ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ.

ὥσπερ σῆς ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλω, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.” (kardian)

Károli: „Mint a ki leveti ruháját a hidegnek idején, mint az ecet a sziksón: olyan, a ki éneket mond a bánatos szívű ember előtt.”

Protestáns: „Mint aki leveti ruháját hideg időben, vagy mint aki ecetet kever lúggal, olyan az, aki rosszkedvű (bánatos szívű) ember előtt dalol.”

Káldi és Jeromos: „Mint aki elveszíti palástját hideg napon, mint az ecet a sziksóra (valószínű szövegkiigazítással: a kiütésre vagy sebre), ilyen az, aki rosszkedvű előtt nótázik. Mint a moly a ruhának, s a féreg a fának, úgy árt a bánat az ember szívének. (ez a mondat hiányzik a héber szövegből, de meg van a görög és a latin szövegben)”

Katolikus: „Mint aki hideg napon leveti ruháját, mint amikor a sebre ecetet öntenek, olyan, aki összetört szív előtt nótázik.”

Frenkel Bernát: „Mint aki leveti ruháját fagyos napon, mint ecet salétromra, olyan aki énekeket énekel rosszkedvű (bánatos szívű) előtt.”

IMIT: „Aki leveti a ruhát fagynak napján, ecet a salétromra: olyan aki énekeket énekel szomorú szívre.”

Naftali Kraus: „mint aki leveti ruháját télvíz idején, vagy mint aki ecetet önt a lúgra – olyan az, aki a megtört szívű előtt dalol.”

Pld. 26,23.

Tanach (3820-léb) :כֶּסֶף סִיגִים מִצִּפָּה עַל־חֶרֶשׁ שְׁפֹתַיִם דְּלִקִּים וְלִב־רַע:

LXX: „ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὄστρακον ἠγγητέον. χεῖλη λεῖτα καρδίαν καλύπτει λυπηράν.” (kardian)

Károli: „Mint a meg nem tisztított ezüst, mellyel valami agyagedényt beborítottak, olyanok a gyulasztó ajkak a gonosz szív mellett.”

Protestáns: „Az ezüstmáz bevonja az agyagedényt, a sima ajak pedig a gonosz szívet.”

Káldi és Jeromos: „Silány ezüsttel bevont cserépedény: ilyen a gör.: sima (héberben: lángoló, latinban: duzzadó) ajak (száj) gonosz szív mellett.”

Katolikus: „Mint az ezüstmázzal bevont cserépedény, olyan a gonosz szív s hozzá a sima ajak.”

Frenkel Bernát: „Salakos ezüsttel beborított agyagedény, olyan a gonosz szív mellett a forró ajak.”

IMIT: „Salakos ezüst rávonva cserépre: forró ajak és gonosz szív.”

Naftali Kraus: „Salakos ezüsttel bevont agyagedény, mézesmázos ajakkal álcázott gonosz szív.”

Pld. 26,24. (az eredeti szövegben nem szerepel a „szív” szó, de a Károli-ban igen!)

Károli: „Az ő beszédeivel másnak tettei magát a gyűlölő, holott az ő szívében (belsejében, magában) gondol álnokságot.”

Pld. 26,25.

Tanach (3820-léb) : כִּי־יַחַן קוֹלוֹ אֱלֹהֵי־תַאמְרֵי־כּוֹ כִּי שֶׁבַע תּוֹעֲבוֹת בַּלֵּבוֹ:

LXX: „ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλη τῆ φωνῆ, μὴ πεισθῆς· ἑπτὰ γὰρ εἰσιν πονηροὶ ἐν τῆ ψυχῇ αὐτοῦ.” (szív helyett lélek - pszükhé szerepel!)

Károli: „Mikor kedvesen szól, ne bízzál ő hozzá; mert hét iszonyatosság van szívében.”

Protestáns: „Ha kedvesen szól, ne higgy neki, mert hét utálatosság van szívében!”

Káldi és Jeromos: „Ha szavát édesre fordítja, ne higgy neki, mert hét aljasság van szívében!”

Katolikus: „Ne bízzál benne, ha hangja barátságos, mert szívében hét aljasság lakik.”

Frenkel Bernát: „Ha szava könyörögne is, ne higgy neki, mert hét utálat van lelkében (szívében).”

IMIT: „Midőn kedvessé teszi hangját, ne higgy ő benne, mert hét utálatosság van szívében.”

Naftali Kraus: „Ha kedvesen szól (is), ne higgy neki, mert hét fondorlat (utálatosság) van szívében.”

Pld. 27,9.

Tanach (3820-léb) : שֶׁמֶן וְקַטְרֵת יִשְׁמַח לֵב וּמִתַּק רֵעֵהוּ מֵעֵצַת־נַפֶּשׁ:

LXX: „μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασιν τέρεται καρδία, καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχῆ.” (kardia)

Károli: „Mint a kenet és jó illat megvidámítja a szívet: úgy az ő barátjának édes szavai is, melyek lelke tanácsából valók.”

Protestáns: „Az olaj és a jó illat vidámít(ja a szívet), de a jó barát lélekből jövő tanácsa is.”

Káldi és Jeromos: „Olaj és tömjénillat (a latin szerint: különféle illatok) gyönyörűség a szívnek, a barát jótanácsa pedig édesség a léleknek.” (a héber szövegben homályos. A görög szövegből kiindulva így is lehetne fordítani: „A szenvedés pedig megtépázza a lelket.”)

Katolikus: „(Amint) az olaj és a tömjénfűst öröm a szívnek, a gyengéd barátság vigasz a léleknek.”

IMIT: „Olaj meg füstölőszer megörvendezteteti a szívet: olyan a barát édessége lelkének tanácsából.”

Naftali Kraus: „Olaj és jó illat vidámítja a szívet, mint a jó barát lélekből jövő tanácsa.”

Pld. 27,11.

Tanach (3820-léb) : חָכֵם בְּנֵי וְשִׁמְח לֵבִי וְאִשְׁיִכָּה חֲרָפִי דַבָּר:

LXX: „σοφὸς γίνου, υἱέ, ἵνα εὐφραίνηταί μου ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.” (kardia)

Károli: „Légy bölcs fiam, és vidámítsd meg az én szívemet; hogy megfelelhessenek annak, a ki engem ócsárol.”

Protestáns: „Légy bölcs, fiam, és vidáms fel engem (szívem), hogy megfelelhessenek annak, aki gyaláz.”

Káldi és Jeromos: „Tanulj bölcsességet, fiam, és örvendeztesd meg szívemet, hogy megfelelhess az ócsárlónak. (héber szerint: akkor majd megfelelek annak, ki ócsárol engem)”

Katolikus: „Légy bölcs, fiam, és szerezz örömet szívemnek, akkor gyalázóimnak meg tudok felelni.”

IMIT: „Légy bölcs, fiam, és örvendeztesd meg szívemet, hogy megfelelhessenek gyalázóimnak!”

Naftali Kraus: „Légy bölcs, fiam, és vidítsd a szívemet, hogy felelhessenek a gyalázóimnak.”

Pld. 27,19.

Tanach (3820-léb) : כמים הפנים לפנים כן לבה האדם לאדם:

LXX: „ὡσπερ οὐχ ὁμοία πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων.” (kardiai)

Károli: „Mint a vízben egyik orca a másikat megmutatja, úgy egyik embernek szíve a másikat.”

Protestáns: „Ahogy a víz tükrözi az arcot, úgy tükröződik a szívben az ember.”

Káldi és Jeromos: „Amint a vízben tükröződik a belenéző arca, úgy az emberek szíve is tárva van az okosak előtt.” (a görög és szír szöveg alapján: „Miként arc arctól különbözik, - úgy az egyik ember szíve a másiktól.”)

Katolikus: „Az egyik arc nem azonos a másikkal, éppen így különböző az emberek szíve is.”

Frenkel Bernát: „Amint a víz mutatja az arcot az arcnak, úgy a szív mutatja az embert az embernek.”

IMIT: „Mint a víz az arcot az arcnak, úgy a szív az embert az embernek.”

Naftali Kraus: „Ahogy a víz tükrözi az arcot, úgy tükröződik a szívben az ember.”

Pld. 28,14.

Tanach (3820-léb) : אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה:

LXX: „μακάριος ἀνὴρ, ὃς καταπήσσει πάντα δι’ εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς.” (kardian)

Károli: „Boldog ember, a ki szüntelen retteg; a ki pedig megkeményíti az ő szívét, bajba esik.”

Protestáns: „Boldog ember, aki mindig istenfélő, de a kemény szívű bajba esik.”

Káldi és Jeromos: „Boldog ember, aki mindig istenfélő; aki azonban szívét megkeményíti, bajba esik.”

Katolikus: „Jól jár az az ember, aki mindig résen van, aki megkeményíti a szívét, az elbukik.”

Frenkel Bernát: „Boldog az az ember, aki folyton aggódó, de aki megkeményíti szívét, bajba esik.”

IMIT: „Boldog az ember, ki mindig retteg, de aki megkeményíti szívét, bajba esik.”

Naftali Kraus: „Boldog ember, aki mindig fél (istenfélő), de a keményszívű bajba esik.”

Pld. 28,26.

Tanach (3820-léb) : בושח בלבו הוא כסיל והולך בחכמה הוא ימלך:

LXX: „ὃς πέποιθεν θρασεῖα καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων· ὃς δὲ πορεύεται σοφία, σωθήσεται.” (kardia)

Károli: „A ki bízik magában (szívében), bolond az; a ki pedig jár bölcsen, megszabadul.”

Protestáns: „Aki a maga eszében (szívében) bízik, ostoba, de aki bölcsen él, az megmenekül.”

Káldi és Jeromos: „Balga az, aki saját eszére (szívére) hagyatkozik; az menekül meg, aki bölcsességben jár-kel.”

Katolikus: „Aki a maga eszére (szívére) hagyatkozik, az bolond; aki bölcsességben él, az biztos úton jár.”

Frenkel Bernát: „Magában (**szívében**) bízok a balga, a bölcsességgel járó megszabadul.”

IMIT: „Aki **önszívében** bízok, az balga, de aki bölcsességben jár, az megmenekszik.”

Hans Walter Wolff: „Aki a saját **léb(áb)jában (szívében)** bízok, ostoba, de aki bölcsességben jár, az megmenekül.”

Naftali Kraus: „A **magabiztos (önszívében bízó)** – buta ember, de aki okosan viselkedik, megmenekül (a rossztól).”

Pld. 30,19.

Tanach (3820-léb) : דרך הנשר בשמים דרך נחש עלי צור דרך־אניה בלב־ים ודרך גבר בעלמה:

LXX: „ἰχνη ἀετοῦ πετομένου καὶ ὁδοῦς ὄφεως ἐπὶ πέτρας καὶ τριβούς νηὸς ποντοπορούσης καὶ ὁδοῦς ἀνδρὸς ἐν νεότητι.” (hiányzik!)

Károli: „A keselyűnek útját az égben, a kígyónak útját a kősziklán, a hajónak nyomát a mély tengerben (a tenger szívében), és a férfiónak útját a leánnyal.”

Protestáns: „A sasnak az útját az égen, a kígyó útját a kősziklán, a hajó útját a mély tengeren (a tenger szívében) és a férfi útját a leánnyal.”

Káldi és Jeromos: „A sasnak útját az égen, a kígyó útját a sziklán, a hajó útját a tenger közepén (a tenger szívében), s a férfi útját a héb.: leánynál (a latin szerint: ifjú korában).”

Katolikus: „a sasnak útját az égen, a kígyó útját a sziklán, a hajó útját a mély tengeren (a tenger szívében), és a férfi útját az asszonynál.”

IMIT: „a sasnak útja az égen, kígyónak útja a sziklán, hajónak útja a tenger **szívében** és a férfi útja a fiatal nőnél.”

Naftali Kraus: „a sas útját az égen; a kígyó útját a kősziklán, a hajó útját a tenger szívében és a férfi útját a leánynál (szó szerint: leányban).”

Pld. 31,11.

Tanach (3820-léb) : בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר:

LXX: „θαρσεῖ ἐπ’ αὐτῆ ἡ καρδιά τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει.” (kardia)

Károli: „Bízok ahhoz az ő férjének lelke (szíve), és annak marhája el nem fogy.”

Protestáns: „Ura szívéből bízok benne, vagyona el nem fogy.”

Káldi és Jeromos: „Férjének szíve bátran ráhagyatkozik, és nem lesz nyereség (szó szerint: préda) híján.”

Katolikus: „Férje (egész) szívvel ráhagyatkozik, és nem jár rosszul vele.”

Frenkel Bernát: „Bízok benne férje szíve, boldogságban nincs hiánya.”

IMIT: „Bizott benne férjének szíve és nyereség sem hiányzott.”

Naftali Kraus: „Férjura (szíve) bízok benne, és nem szenved semmiben hiányt.”